

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

ΟΙ Α.Ε. ΑΠΟ ΝΟΜΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: **ΧΑΤΖΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: **ΒΟΥΒΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ** Α.Μ. 244/03

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	3
2. ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Α.Ε	3
3. ΤΑ ΌΡΓΑΝΑ ΤΗΣ Α.Ε	4
3.1 Η Γενική Συνέλευση.....	4
3.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο.....	5
3.3 Οι ελεγκτές	6
4. ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ Α.Ε	7
5. ΚΥΡΙΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°	9
ΣΥΣΤΑΣΗ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°	18
ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°	20
ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ Α.Ε	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°	26
ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7°	32
ΜΕΤΟΧΕΣ	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8°	36
ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ - ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9°	38
ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10°	43
Η ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ Α.Ε	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11°	44
ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12°	47
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ- ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ- ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13°	54
ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14°	57
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ Α.Ε	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15°	60
ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ & ΑΕ	60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ανώνυμη Εταιρία η εταιρία της οποίας τα μέλη δεν ευθύνονται προσωπικά για τις εταιρικές υποχρεώσεις και στην οποία η εταιρική ιδιότητα μπορεί να ενσωματώνεται σε μετοχές (κατά κανόνα εύκολα μεταβιβάστες), που αντιστοιχούν σε ίσα τμήματα του εταιρικού κεφαλαίου.

Άλλα χαρακτηριστικά της εταιρίας αυτής, είναι το γεγονός ότι έχει νομική προσωπικότητα και είναι εκ του νόμου εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση (ν. 2190/1920). Τα¹ κύρια άρθρα τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με διάφορα νεότερα διατάγματα (όπως π.χ. το τελευταίο άρθρο 133 που προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ. 2 του Π.Δ 367/1994).

Η επωνυμία της εταιρίας πρέπει να υποδηλώνει το αντικείμενο εργασιών της εταιρίας και να περιέχονται οι λέξεις « Ανώνυμος Εταιρία».

2. ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Α.Ε

Δεδομένου ότι από το νόμο η ΑΕ έχει εμπορική ιδιότητα, είναι υποχρεωμένη να τηρήσει τα βιβλία που προβλέπονται για κάθε έμπορο (άρ. 8-11 Ε.Ν). Υποχρέωση όμως της Α.Ε, για την τήρηση βιβλίων, προβλέπονται και από τις διατάξεις και άλλων νόμων.

Κατά τον Κ.Β.Σ, οι Α.Ε όπως και οι Ε.Π.Ε εντάσσονται στην τρίτη κατηγορία τήρησης βιβλίων από το χρόνο σύστασης τους, ανεξάρτητα από το ύψος των εσόδων που χρησιμοποιούν. Επομένως οι Α.Ε έχουν την υποχρέωση να τηρήσουν τα ίδια βιβλία με τις Ε.Π.Ε δηλαδή:

- Βιβλία από το νόμο 3190/55(άρ.25): Οι διαχειριστές έχουν την υποχρέωση να τηρούν στην ελληνική, εκτός από τα βιβλία που προβλέπονται και από άλλους νόμους και τα παρακάτω βιβλία, αφού πρώτα θεωρηθούν από τον Οικονομικό Έφορο:
  - Βιβλίο Εταίρων στο οποίο καταχωρούνται τα άτομα- ιθαγένεια- διεύθυνση κατοικίας - εισφορές εταίρων και οι τυχόν μεταβολές των προσώπων αυτών.
  - Βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων, στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι εταίροι και
  - Βιβλίο πρακτικών διαχείρισης, στο οποίο καταχωρίζονται οι αποφάσεις των διαχειριστών.

- Βιβλία από τον Κ.Β.Σ: η Α.Ε έχει την υποχρέωση να « τηρεί λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις παραδεκτές αρχές της λογιστικής. Ο επιδευματίας τρίτης κατηγορίας βιβλίων υποχρεούται να εφαρμόζει το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο (π.δ. 1123/80, ΦΕΚ Α 238) μόνο ως προς τη δομή, την ονοματολογία πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών, με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας 9² οι οποίοι δεν τηρούνται. Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων λογαριασμών, γίνεται σύμφωνα με τις ανάγκες». Ειδικότερα οι ΑΕ έχουν την υποχρέωση να τηρούν:

- Ημερολόγιο ή Αναλυτικά Ημερολόγια (αν για κάθε πράξη τηρείται διαφορετικό ημερολόγιο) καθώς και Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο.
- Γενικό Καθολικό με τους λογαριασμούς του Λογιστικού σχεδίου
- Αναλυτικά Καθολικά στην έκταση που επιβάλλει ο Κ.Β.Σ
- Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών
- Βιβλίο Αποθήκης και υπό προϋποθέσεις (άρ. 8 Κ.Β.Σ)
- Ενδεχόμενα τα πρόσθετα βιβλία του άρ. 10 του Κ.Β.Σ, μεταξύ των οποίων και το βιβλίο επενδύσεων, εφόσον πραγματοποιεί παραγωγικές επενδύσεις και διενεργεί αφορολόγητες εκπτώσεις και αποθεματικά

Τέλος με άλλα νομοθετήματα³ επιβλήθηκε η υποχρέωση τηρήσεως από τις Α.Ε:

- Μητρώο μετοχών
- Βιβλίου μετόχων

3. ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ Α.Ε

Τα όργανα τα οποία προβλέπει ο νόμος για τις Α.Ε είναι τα εξής:

- Η γενική συνέλευση των μετόχων
- Το διοικητικό συμβούλιο
- Οι ελεγκτές

3.1 Η Γενική Συνέλευση

Η γενική συνέλευση είναι το βουλευτικό όργανο της εταιρίας. Κατά το νόμο η γενική συνέλευση, είναι το ανώτατο όργανο της εταιρίας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική απόφαση, οι αποφάσεις της δεσμεύουν τόσο τα απόντα ή τα διαφωνήσαντα μέλη της όσο και τα υπόλοιπα όργανα της εταιρίας. Εντούτοις από την τόσο γενική αρμοδιότητα της γενικής συνελεύσεως, εξαιρούνται κατά το νόμο ορισμένες ενέργειες, που ανατίθενται σε άλλα όργανα⁴.

Ανήκουν όμως στη αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης (δηλ. δεν

μπορούν να ανατεθούν σε άλλο όργανο) τα παρακάτω θέματα:

- Οι τροποποιήσεις του καταστατικού (ως τροποποιήσεις θεωρούνται και οι και οι αυξήσεις ή οι μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου).
- Η εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών
- Η έγκριση του ισολογισμού της εταιρίας και η διάθεση των ετήσιων κερδών
- Η έκδοση ομολογιακού δανείου
- Η συγχώνευση, η παράταση ή η διάλυση της εταιρίας
- Ο διορισμός εκκαθαριστών.

Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το δ.σ τακτικά μεν μία φορά το χρόνο και υποχρεωτικά μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσεως (άρ. 25), με αντικείμενο κυρίως την έγκριση του ισολογισμού, τη διάθεση των κερδών και το διορισμό των ελεγκτών της επόμενης χρήσεως, έκτακτα δε όποτε το δ.σ κρίνει αναγκαίο. Εντούτοις το δ.σ είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει έκτακτη γενική συνέλευση:

- Εάν το ζητήσουν οι ελεγκτές με αίτηση τους προς τον πρόεδρο του δ.σ
- Αν η καθαρή περιουσία γίνει μικρότερη από το Y_1 του μετοχικού κεφαλαίου
- Αν το ζητήσουν οι μέτοχοι εκπροσωπώντας το 5% του καταβεβλημένου κεφαλαίου

Για να συνεδριάσει και να αποφασίσει νόμιμα η γενική συνέλευση πρέπει να υπάρχει ορισμένη απαρτία και πλειοψηφία που ποικίλουν ανάλογα με τη σοβαρότητα των θεμάτων ⁵.

3.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο

Έργο του δ.σ της Α.Ε είναι η διαχείριση και η εκπροσώπηση της εταιρίας, που θα ήταν δύσκολο (έως ακατόρθωτο σε πολύ μεγάλες εταιρίες με μεγάλο αριθμό μετόχων). Ο νόμος ορίζει ότι το δ.σ πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη που όμως επιτρέπεται και να μην είναι μέτοχοι. Η θητεία των μελών του δ.σ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι έτη, αλλά οι σύμβουλοι είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι.

Το δ.σ ενεργεί κατά κανόνα συλλογικά, υποχρεούται κατά το νόμο να συνέρχεται μία τουλάχιστο φορά κάθε ημερολογιακό μήνα στην έδρα της εταιρίας, ευρίσκεται σε απαρτία και να συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίσταται ή αντιπροσωπεύεται το ήμισυ πλέον ενός συμβουλών. Εφόσον το καταστατικό δεν περιέχει άλλη διάταξη, οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων ή των αντιπροσωπευόμενων μελών.

Ως προς το ζήτημα της αμοιβής των μελών του δ.σ πρέπει να λεχθεί ότι οι σύμβουλοι μπορεί να είναι και άμισθοι. Σε περιπτώσεις που αμείβονται ισχύουν οι διατάξεις του άρ.24.

3.3 Οι ελεγκτές

Σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στις άλλες εταιρίες, στην ΑΕ δεν είναι δυνατός ο έλεγχος της διοίκησης από μέρους των ίδιων των μετόχων, αφενός λόγω του μεγάλου αριθμού τους, αφετέρου δε διότι ένας τέτοιος έλεγχος θα δημιουργούσε σοβαρούς κινδύνους διατήρησης απορρήτων της εταιρίας. Για αυτό ο έλεγχος διενεργείται από άλλα πρόσωπα.

Οι τακτικοί ελεγκτές εκλέγονται από τη γενική συνέλευση για την επόμενη εταιρική χρήση, ανέρχονται σε δύο με ισάριθμους αναπληρωματικούς και η θητεία τους είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται απεριόριστα. Όπως είναι προφανές, για να είναι ουσιαστικός ο έλεγχος, οι ελεγκτές θα πρέπει να εκλέγονται μεταξύ προσώπων που έχουν ειδική μόρφωση, ελεγκτική πείρα κ.ο.κ.

Εντούτοις παλαιότερα ο νόμος δεν απαιτούσε κανένα ιδιαίτερο προσόν για τους ελεγκτές. Γι αυτό με νεότερα νομοθετήματα, αφενός σε ορισμένες εταιρίες είναι υποχρεωτική χρησιμοποίηση ελεγκτών από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών, αφετέρου με νεότερο νομοθέτημα, η χρησιμοποίηση ορκωτών λογιστών (ελεγκτών) έγινε υποχρεωτική για κάθε ανώνυμη εταιρία που κατά το κλείσιμο του ισολογισμού της υπερβαίνει τα δύο από τα τρία αριθμητικά κριτήρια του νόμου 2190/20.

Ως προς τα καθήκοντα των Ελεγκτών:

Κατά τη διάρκεια της χρήσης θα πρέπει να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας, να προβαίνουν στις αναγκαίες υποδείξεις προς το διοικητικό συμβούλιο, σε περίπτωση παραβίασεως του νόμου ή του καταστατικού να αναφέρονται στον ασκούντα την εποπτεία Υπουργό, επίσης αναφέρονται στην γενική συνέλευση, όταν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον της επιχείρησης. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το έργο των ελεγκτών δεν έχει μόνο λογιστικό χαρακτήρα, αλλά και ουσιαστικό και αφορά όλη την εταιρική διαχείριση και τη νομιμότητα των ενεργειών του διοικητικού συμβουλίου και των εγγράφων.

Μετά τη λήξη της χρήσης οφείλουν να ελέγξουν τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως και να υποβάλλουν προς την τακτική γενική συνέλευση έκθεση σχετικά με το πόρισμα του ελέγχου τους. Τι πρέπει να αναφέρει η έκθεση ορίζεται από το νόμο. Οφείλουν να παρίστανται στην γενική συνέλευση και να παρέχουν κάθε πληροφορία σχετικά με τον έλεγχο που έκαναν.

Τέλος ανώνυμες εταιρίες που για τον τακτικό έλεγχο εκλέγουν τους ελεγκτές από το σώμα των ορκωτών ελεγκτών, έχουν την δυνατότητα αντί για δύο ελεγκτές να ορίσουν μόνο ένα.

4.ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ Α.Ε

Και στις ανώνυμες εταιρίες, λόγω της σημασίας που έχει το κεφάλαιο για τους δανειστές της, ο νόμος περιέχει διατάξεις που αναφέρονται σ αυτό.

Το ελάχιστο κεφάλαιο πρέπει να είναι 60.000€. Το ποσό αυτό πρέπει να καταβληθεί κατά τη σύσταση της εταιρίας. Μέχρι και τις 30/6/2004 όλες οι ΑΕ υποχρεώθηκαν να αυξήσουν το κεφάλαιο τους μέχρι το ποσό αυτό με απόκλιση 2,5%. Ενώ για τις εταιρίες που προσφεύγουν σε δημόσια εγγραφή για την κάλυψη του κεφαλαίου το ελάχιστο κεφάλαιο είναι 1.500.000 €.

Ανάλογα με τον τρόπο που γίνεται η κάλυψη, διακρίνεται σε:

- Ιδιωτική ή άμεση
- Δημόσια ή διαδοχική

Κατά την πρώτη όλες οι μετοχές αναλαμβάνονται από έναν ή περισσότερους ιδρυτές. Κατά τη δεύτερη είτε κατά ένα μέρος από τους ιδρυτές και το υπόλοιπο από τρίτους ή εξολοκλήρου από τρίτους.

Η προσφυγή στο κοινό για την κάλυψη του κεφαλαίου της Α.Ε ήταν σπάνιο φαινόμενο πριν τη δεκαετία του 90, με την τόνωση όμως των χρηματιστηριακών συναλλαγών σημαντικός είναι ο αριθμός των Α.Ε που έχουν προσφύγει στο κοινό για την κάλυψη του κεφαλαίου τους, είτε κατά την ίδρυση είτε μεταγενέστερα κατά την αύξηση του.

Η καταβολή του κεφαλαίου, αντίθετα με την κάλυψη του, δεν αποτελεί όρο συστάσεως της εταιρίας, δεδομένου ότι μπορεί να γίνει εντός διμήνου από τη σύσταση της εταιρίας.

Ο νόμος επιτρέπει να ορίζεται στο καταστατικό τμηματική καταβολή του κεφαλαίου. Πρέπει όμως να τονιστεί ότι ως μερική καταβολή για το νόμο, νοείται η καταβολή τμήματος της αξίας κάθε μετοχής και όχι η πλήρης εξόφληση ορισμένων μετοχών κατά τη σύσταση και η παροχή προθεσμίας για τις υπόλοιπες.

Λόγω της σημασίας που έχει το κεφάλαιο στην Α.Ε και των κινδύνων που μπορεί να δημιουργήσει η τμηματική καταβολή ο έθεσε περιορισμούς, οι κυριότεροι από τους οποίους, εκτός από αυτόν που αναφέρθηκε είναι οι εξής:

I. Το καταβεβλημένο τμήμα της αξίας κάθε μετοχής δεν μπορεί να είναι μικρότερο του % της ονομαστικής αξίας και των 0,3€, αλλά ταυτόχρονα σε καμία περίπτωση το καταβεβλημένο κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 30.000€

II. Ο χρόνος που θα οριστεί για την εξόφληση των δόσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δεκαετία.

III. Σε περίπτωση μη πληρωμής μίας δόσεως « αι μετοχαί καθίστανται αυτοδικαίως

άκυροι»

IV. Δεν μπορεί να αποφασιστεί αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, πριν να δημοσιευτεί η πρόσκληση για τη πληρωμή και της τελευταίας οφειλόμενης δόσης.

5. ΚΥΡΙΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Αυτή η μορφή εταιρίας έχει ορισμένα πολύ σημαντικά πλεονεκτήματα τόσο από την πλευρά της εταιρίας όσο και από την πλευρά του επενδυτικού κοινού. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι όλες οι μεγάλες εταιρίες σε διεθνές επίπεδο έχουν υιοθετήσει αυτή τη μορφή εταιρικής οργάνωσης. Τα κυριότερα εκ πλεονεκτήματα είναι τα εξής:

Από την πλευρά της εταιρίας:

- Η ζωή της εταιρίας και η συνέχιση των εργασιών της δεν σχετίζεται από τη ζωή των μετόχων που την απαρτίζουν, σε αντίθεση με τις άλλες μορφές. Η εταιρική ιδιότητα εγχαρτώνεται σε ένα τίτλο, τη μετοχή, που είναι εύκολα μεταβιβάσιμη.
- Η εταιρία, με την έκδοση νέων μετοχών, έχει τη δυνατότητα να δανείζεται κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων της.
- Λόγω του κατά κανόνα μεγάλου κεφαλαίου τους έχουν μεγαλύτερη πιστοληπτική ικανότητα.
- Ο αυστηρότερος έλεγχος, από το κράτος επιβάλλει υγιή πλαίσια ανταγωνισμού, ειδικά με την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και την αύξηση της διαφάνειας, το επενδυτικό κοινό ενδέχεται να ξανά αποκτήσει εμπιστοσύνη προς την χρηματιστηριακή αγορά από όπου οι ΑΕ αντλούν κεφάλαια.

Από πλευράς του επενδυτικού κοινού:

- Η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων φαίνεται να είναι το σημαντικότερο πλεονέκτημα.
- Η δυνατότητα συμμετοχής σε εταιρία όπου δεν απαιτείται προσωπική ενασχόληση
- Η απόδοση από τις μετοχές είναι συνήθως μεγαλύτερη από τα επιτόκια καταθέσεων και από τα ομόλογα, ενώ ο κίνδυνος ο οποίος είναι μεγαλύτερος μπορεί να περιοριστεί από ένα καλά οργανωμένο- διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο.

Φορολογικά Πλεονεκτήματα:

- Δεν υπάρχει «πόθεν έσχες» για την κάλυψη και την αύξηση του κεφαλαίου.
- Η εισφορά κεφαλαίου, το καταστατικό, η μεταβίβαση μετοχών δεν επιβαρύνονται με πρόσθετες εισφορές προς το δημόσιο.
- Δεν υπάρχει φόρος υπεραξίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΥΣΤΑΣΗ

Η λογιστική οφείλει να απεικονίσει την κάλυψη, που πρέπει κατά κανόνα να γίνει για όλο το κεφάλαιο και την καταβολή του κεφαλαίου, που μπορεί να είναι ολοσχερής ή σε δόσεις. Σε δύο όμως περιπτώσεις η καταβολή πρέπει να είναι ολοσχερής : όταν το κεφάλαιο είναι ίσο με το ελάχιστο όριο που απαιτεί ο νόμος και όταν το κεφάλαιο αποτελείται από εισφορές σε είδος(Ιγνατιάδης σελ 303).

Η σύσταση της ΑΕ προβλέπεται από το αρ. 2 σε συνδυασμό με τα άρθρα 7 α & 7β και καταρτίζεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο (καταστατικό). Το οποίο πρέπει να περιέχει τις εξής διατάξεις:

- Για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρίας.
- Για την έδρα της εταιρίας.
- Για τη διάρκεια της εταιρίας.
- Για το κεφάλαιο και τον τρόπο καταβολής του κεφαλαίου.
- Για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοση τους.
- Για τον αριθμό των μετόχων κάθε κατηγορία, εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετόχων.
- Για την μετατροπή των ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων σε ονομαστικές.
- Για τη σύγκλιση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του ΔΣ.
- Για τη σύγκλιση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των γενικών συνελεύσεων
- τους ελεγκτές. (Καραγιώργος, Γεωργίου σελ 134).

Ακόμα το κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι κάτω από το 1/4 του ονομαστικού κεφαλαίου και φυσικά κάτω από το ελάχιστο που προβλέπει ο νόμος (60.000€). Ενώ η ονομαστική αξία της κάθε μετοχής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 0,30€. Όταν εκδίδονται υπέρ τω άρτιο μετοχές τότε το επιπλέον ποσό που προκύπτει καταβάλλεται κι αυτό με το παραπάνω ποσό. Η έκδοση δε μετοχών υπό τω άρτιο απαγορεύεται εκ του νόμου.

Σύμφωνα (Καραγιώργος, Γεωργίου σελ 143) με το άρθρο 1 παράγραφος 8 του Ν. 2941/2001, το οποίο αντικατέστησε το εδάφιο β του άρθρου 5α του Ν.1089/1980, οι συμβολαιογράφοι είναι υποχρεωμένοι να μην προβαίνουν στη σύνταξη καταστατικού

εταιρίας εάν δεν υπάρχει η προέγκριση του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου από το οικείο επιμελητήριο. Η προέγκριση αυτή γίνεται με βάση το δηλωθέντα σκοπό της εταιρίας και είναι ισχυρή για δύο μήνες από την ημερομηνία χορήγησης της ώστε η δικαιούχος εταιρίας να οριστικοποιήσει το δικαίωμα χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου, με την εγγραφή της στο επιμελητήριο σύμφωνα με την αναγγελία έναρξης εργασιών Εμπορικών και Βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Μετά την προέγκριση από το επιμελητήριο και αφού καταβληθεί το σχετικό παράβολο, προβαίνει στη σύνταξη καταστατικού με το οποίο γίνεται η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου. Το καταστατικό υπογράφεται από δικηγόρο και θεωρείται στο Δικηγορικό Σύλλογο, Π.χ. μέχρι 44.021,00 € αμοιβή 1% και μέχρι 1.467.351,00 € αμοιβή 0,5%. Ακολουθεί στη συνέχεια η θεώρηση του καταστατικού στο αρμόδιο επιμελητήριο (επικυρωμένου αντιγράφου του καταστατικού). Μετά ακολουθεί η έγκριση του καταστατικού και η άδεια σύστασης από την αρμόδια αρχή (Νομαρχία ή Γενική Γραμματεία Εμπορίου).

Έτσι κατατίθεται επικυρωμένο το αντίγραφο του καταστατικού, τα τέλη δημοσίευσης της περίληψης του καταστατικού στο Φ.Ε.Κ., η προέγκριση της επωνυμίας και τα τέλη υπέρ της επιτροπής Ανταγωνισμού 0,1%. Μετά την υποβολή των παραπάνω, η Διεύθυνση Εμπορίου καταχωρεί την ανώνυμη εταιρία στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών (Μ.Α.Ε.). Με το Ν. 2941/2001 για Ανώνυμες Εταιρίες κάτω των 300.000,00 €, η καταχώρηση στο Μ.Α.Ε. γίνεται αυθημερόν. Μετά την καταχώριση στο Μ.Α.Ε. η Α.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα.

Στη συνέχεια καταβάλλεται ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου 1 % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου και καταβάλλεται με παράβολο του Δημοσίου εισφορά υπέρ ΤΑΠΕΤ. Κατατίθεται επικυρωμένο μισθωτήριο συμβόλαιο που καθορίζει την έδρα της ΑΕ., αν δεν έχει κατατεθεί στην αρμόδια Δ.ΟΥ. με την κατάθεση του καταστατικού προς καταβολή του Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου. Ταυτόχρονα κατατίθενται και άλλα δικαιολογητικά όπως ασφαλιστική ενημερότητα, υποχρεωτικά τα μέλη του Δ.Σ. που συμμετέχουν στο κεφάλαιο με ποσοστό 5% (ΤΕΒΕ) ή 3% (ΤΑΕ), επικυρωμένο αντίγραφο του ΤΑΠΕΤ για τη δημοσίευση, βεβαίωση επιμελητηρίου καθώς και φορολογικές ενημερότητες των ιδρυτών. Ο νόμιμος εκπρόσωπος της Α.Ε. υποβάλλει τα έντυπα Μ3 «Δήλωση έναρξης / Μεταβολής εργασιών μη φυσικού προσώπου», Μ6 «Δήλωση Δραστηριοτήτων Επιχείρησης».

Μετά την κατάθεση των παραπάνω δικαιολογητικών από το Μητρώο της αρμόδιας Δ.ΟΥ. δίνεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και η Α.Ε. είναι σε θέση να θεωρήσει τα βιβλία και στοιχεία που προβλέπει ο νόμος συμπεριλαμβανομένων πρακτικά

Γ.Σ. και Δ.Σ. (το βιβλίο Μετόχων δε θεωρείται). Σύμφωνα με το Π.Δ. 186/92 άρθρο 4 παράγραφος 2, οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες εντάσσονται στην τήρηση βιβλίων γ' κατηγορίας. Ισχύουν τα ίδια όπως και στις Ε.Π.Ε. για τις αλλοδαπές εταιρίες, δηλαδή μπορούν να τηρήσουν βιβλία β' κατηγορίας.

Μετά τη σύσταση της εταιρίας, σύμφωνα με το άρθρο 11 του νόμου, μέσα στο πρώτο δίμηνο, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συνέλθει σε ειδική συνεδρίαση με μοναδικό θέμα ημερησίας διάταξης την πιστοποίηση καταβολής ή μη του μετοχικού κεφαλαίου που έχει οριστεί στο καταστατικό. Στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι η καταβολή γίνεται σε ειδικό λογαριασμό που τηρεί η Α.Ε. σε οποιαδήποτε τράπεζα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Έτσι μέσα σε 20 ημέρες από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας η Α.Ε. υποχρεούται να υποβάλει στο Υπουργείο Εμπορίου αντίγραφο του σχετικού πρακτικού συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου, μαζί με το διπλότυπο είσπραξης της Δ.ΟΥ. προκειμένου να σταλεί για δημοσίευση η σχετική ανακοίνωση στο Φ.Ε.Κ.

Σε περίπτωση που ορισμένοι από τους μετόχους δεν καλύψουν το μετοχικό κεφάλαιο στο διάστημα των 2 μηνών, τότε σύμφωνα με το άρθρο 48, η εταιρία ανακαλείται εκτός και αν είχε προβλεφθεί από το καταστατικό η σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης στην οποία θα παραστούν όλοι οι μέτοχοι για να αποφασιστεί η κάλυψη του ποσού από άλλους μετόχους και να γίνει τροποποίηση καταστατικού για τη συγκεκριμένη αλλαγή στο άρθρο που αναφέρει τον τρόπο κάλυψης του μετοχικού κεφαλαίου.

Όπως αναφέρει το άρθρο 11 παράγραφος 6, η κατάθεση του ποσού πρέπει να γίνει σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό και θα πρέπει το Δ.Σ. με πρακτικό να κοινοποιήσει την καταβολή του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου στο Υπουργείο Εμπορίου. Η Διεύθυνση Εμπορίου της Νομαρχίας για το σκοπό αυτόν παραλαμβάνει τα Φ.Ε.Κ., τη δημοσίευση, τα βιβλία της επιχείρησης στα οποία φαίνεται η καταχώρηση της κάλυψης και καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου καθώς και το βιβλίο πρακτικών του Δ.Σ. όπου καταχωρήθηκε η πιστοποίηση της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου. Στη συνέχεια, οι ελεγκτές που έχει ορίσει η Διεύθυνση Εμπορίου συντάσσουν την έκθεση την οποία η ανώνυμη εταιρία παραλαμβάνει καταβάλλοντας και το σχετικό παράβολο για την αμοιβή των ελεγκτών.

Η εταιρία στη συνέχεια εκδίδει προσωρινούς ή οριστικούς τίτλους μετοχών, τους οποίους παραδίδει στους μετόχους. Την απόφαση αυτή την καταχωρεί στα πρακτικά του βιβλίου του Δ.Σ.

Σύμφωνα με τον Καθηγητή Ιγνατιάδη (σελ 307) «όσο αφορά τον λογαριασμό 41.01 οφειλόμενη διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ τω άρτιο το ακραίο χρονικό σημείο μέχρι το οποίο ο λογαριασμός αυτός μπορεί να μείνει ανοικτός είναι το δίμηνο μετά την

ίδρυση της εταιρίας. Αυτό γιατί ακόμη και σε περίπτωση τμηματικής καταβολής, η διαφορά αυτή πρέπει να καταβληθεί ολόκληρη με την καταβολή της πρώτης δόσης. Η διαφορά αυτή αποτελεί μέρος των αποθεματικών της εταιρίας, όπως φαίνεται και από το Σχέδιο των Λογαριασμών του Λογιστικού Σχεδίου, παρουσιάζει όμως τη ιδιορρυθμία ότι ενώ τα άλλα αποθεματικά προέρχονται από παρακρατούμενα κέρδη, η διαφορά αυτή προέρχεται από καταβολή στους μετόχους ενός ποσού πάνω από την ονομαστική αξία των μετοχών. **Η διαφορά αυτή αποτελεί οικονομική και φορολογική άποψη κεφάλαιο της εταιρίας, δεν αποτελεί όμως κεφάλαιο κατά τη νομική άποψη.** Η δημιουργία του λογαριασμού αυτού προβλέπεται από το νόμο για τις Α.Ε. Το γεγονός ότι το ποσό που εμφανίζεται δεν αποτελεί κεφάλαιο κατά την λογιστική - νομική άποψη δεν είναι χωρίς πρακτικές συνέπειες. Έτσι το μέρισμα που είναι υποχρεωμένη η εταιρία κατά το νόμο να καταβάλει στους μετόχους υπολογίζεται επί του κεφαλαίου και όχι επί της του παραπάνω αποθεματικού».

Επιπλέον όπως έχει ήδη αναφερθεί αν κάποιος μέτοχος δεν καταβάλει μία δόση εντός της προθεσμίας που αναφέρει ο νόμος οι μετοχές του εκποιούνται. Σε περίπτωση που η εκ νέου διάθεση των μετοχών αποτύχει δηλαδή αν δε βρεθεί αγοραστής τότε η εταιρία πρέπει να προβεί σε μείωση κεφαλαίου κατά το ποσό αυτό. Αν όμως το κεφάλαιο που απομένει θα είναι μικρότερο του ελάχιστου που ο νόμος ορίζει τότε θα πρέπει να καλυφθεί με νέες εισφορές των μετόχων.

Παράδειγμα

Ιδρύεται ΑΕ με μετοχικό κεφάλαιο 100,000€. Ο μέτοχος Α συμμετέχει με ποσοστό 50% και οι Β και Γ με 25%, οι ημερολογιακές εγγραφές που απαιτούνται έχουν ως εξής:

		Χρεωση	Πιστωση
33.03	Λογαριασμός Καλυψης Κεφαλαίου	100.000	
33.03.00	A 50.000		
33.03.01	B 25.000		
33.03.02	Γ 25.000		
40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο		100.000
40.02.00	A 50.000		
40.02.01	B 25.000		
40.02.02	Γ 25.000		

33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	100.000	
33.04.00	A 50.000		
33.04.01	B 25.000		
33.04.02	Γ 25.000		
33.03	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο		100.000
33.03.00	A 50.000		
33.03.01	B 25.000		
33.03.02	Γ 25.000		
<hr/>			
38.00.00	Ταμείο	100.000	
33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο		100.000
33.04.00	A 50.000		
33.04.01	B 25.000		
33.04.02	Γ 25.000		
<hr/>			
40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	100.000	
40.02.00	A 50.000		
40.02.01	B 25.000		
40.02.02	Γ 25.000		
40.00	Κατεβληθέν μετοχικό κεφάλαιο		100.000
40.00.00	A 50.000		
40.00.01	B 25.000		
40.00.02	Γ 25.000		
<hr/>			

Αν η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου γινόταν τμηματικά σε δύο δόσεις με τη δεύτερη να είναι σε επόμενη εταιρική χρήση οι ημερολογιακές εγγραφές θα ήταν ως εξής:

		Χρεωση	Πιστωση
33.03	Λογαριασμός Καλυψης Κεφαλαίου	100.000	
33.03.00	A 50.000		
33.03.01	B 25.000		
33.03.02	Γ 25.000		

40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	100.000
40.02.00	A 50.000	
40.02.01	B 25.000	
40.02.02	Γ 25.000	

33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000
33.04.00	A 25.000	
33.04.01	B 12.500	
33.04.02	Γ 12.500	

18.12	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000
18.12.00	A 25.000	
18.12.01	B 12.500	
18.12.02	Γ 12.500	

33.03	Λογαριασμός Κάλυψης Κεφάλαιου	100.000
33.03.00	A 50.000	
33.03.01	B 25.000	
33.03.02	Γ 25.000	

38.00.00	Ταμείο	50.000
----------	--------	--------

33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000
33.04.00	A 25.000	
33.04.01	B 12.500	
33.04.02	Γ 12.500	

40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000
40.02.00	A 25.000	
40.02.01	B 12.500	
40.02.02	Γ 12.500	

40.00	Κατεβληθέν μετοχικό κεφάλαιο	50.000
40.00.00	A 25.000	
40.00.01	B 12.500	
40.00.02	Γ 12.500	

33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000	
33.04.00	A 25.000		
33.04.01	B 12.500		
33.04.02	Γ 12.500		
18.12	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000	
18.12.00	A 25.000		
18.12.01	B 12.500		
18.12.02	Γ 12.500		
<hr/>			
38.00.00	Ταμείο	50.000	
33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο		50.000
33.04.00	A 25.000		
33.04.01	B 12.500		
33.04.02	Γ 12.500		
<hr/>			
40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000	
40.02.00	A 25.000		
40.02.01	B 12.500		
40.02.02	Γ 12.500		
40.00	Κατεβληθέν μετοχικό κεφάλαιο		50.000
40.00.00	A 25.000		
40.00.01	B 12.500		
40.00.02	Γ 12.500		
<hr/>			

Έστω ότι ο εταίρος Γ αδυνατεί να πληρώσει δεύτερη δόση και το κεφάλαιο του εκποιείται. Οι μετοχές του αγοράζονται από τον Δ έναντι 13.000. Οι ανάλογες ημερολογιακές εγγραφές θα είχαν ως εξής:

		Χρεωση	Πιστωση
33.03	Λογαριασμός Καλυψης Κεφαλαίου	100.000	
33.03.00	A 50.000		
33.03.01	B 25.000		
33.03.02	Γ 25.000		
40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο		100.000
40.02.00	A 50.000		
40.02.01	B 25.000		
40.02.02	Γ 25.000		
<hr/>			
33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000	
33.04.00	A 25.000		
33.04.01	B 12.500		
33.04.02	Γ 12.500		
18.12	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000	
18.12.00	A 25.000		
18.12.01	B 12.500		
18.12.02	Γ 12.500		
33.03	Λογαριασμός Κάλυψης Κεφάλαιου		100.000
33.03.00	A 50.000		
33.03.01	B 25.000		
33.03.02	Γ 25.000		
<hr/>			
38.00.00	Ταμείο	50.000	
33.04	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο		50.000
33.04.00	A 25.000		
33.04.01	B 12.500		
33.04.02	Γ 12.500		
<hr/>			
40.02	Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο	50.000	
40.02.00	A 25.000		
40.02.01	B 12.500		
40.02.02	Γ 12.500		
40.00	Κατεβληθέν μετοχικό κεφάλαιο		50.000

40.00.00 Α 25.000
40.00.01 Β 12.500
40.00.02 Γ 12.500

33.04 Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο 50.000
33.04.00 Α 25.000
33.04.01 Β 12.500
33.04.02 Γ 12.500
18.12 Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο 50.000
18.12.00 Α 25.000
18.12.01 Β 12.500
18.12.02 Γ 12.500

38.00.00 Ταμείο 37.500
33.05 Δοσεις μικ σε καθυστέρηση 12.500
33.05.02 Γ 12.500
33.04 Οφειλούμενο μετοχικό κεφάλαιο 50.000
33.04.00 Α 25.000
33.04.01 Β 12.500
33.04.02 Γ 12.500

38.00.00 Ταμείο 13.000
33.05 Δοσεις μικ σε καθυστέρηση 13.000
33.05.02 Γ 12.500

33.05 Δοσεις μικ σε καθυστέρηση 500
33.05.02 Γ 12.500
38.00.00 Ταμείο 500

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Στην Α. Ε δεν είναι δεκτό οτιδήποτε ως εισφορά άλλα αντικείμενα, δικαιώματα κ.τ.λ τα οποία δεν τηρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Έτσι δεν μπορεί να γίνουν δεκτές ως εισφορές υπηρεσίες ενός προσώπου , ή δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αβέβαιης αξίας . Αυτό όμως δε σημαίνει ότι τα παραπάνω δεν έχουν αξία για την Α.Ε , αντίθετα είναι δυνατό να συσταθεί μια εταιρία που να έχει αντικείμενο την εκμετάλλευση αυτού του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, σημαίνει απλώς ότι τα παραπάνω αν εισφέρθουν στην εταιρία δεν κάνουν τον εισφέροντα μέτοχο, ούτε αποτελούν κεφάλαιο της Α.Ε. Συνεπώς ο εισφέρων δεν λαμβάνει αντάλλαγμα σε μετοχές, αλλά τους τίτλους που εξετάζουμε παρακάτω.

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι:

κατά το νόμο μπορούν να δοθούν μόνο κατά την ίδρυση της εταιρίας σε όλους ή μερικούς από τους ιδρυτές, σε ανταμοιβή για τη σύσταση της εταιρίας, συνεπώς οι ιδρυτικοί τίτλοι αποτελούν αμοιβή για τη σύσταση της εταιρίας. Δεν έχουν ονομαστική αξία ούτε αποτελούν μετέχουν στο προϊόν εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας. Δεν δίνουν επίσης στον μέτοχο τους δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση της εταιρίας. Το μόνο δικαίωμα που παρέχουν αυτοί οι τίτλοι, είναι το δικαίωμα απολήψεως το πολύ του 1/4 του τμήματος των καθαρών κερδών που μένει μετά την κράτηση των τακτικών αποθεματικών και μετά την αφαίρεση του πρώτου μερίσματος των μετόχων. Η εταιρία δικαιούται δέκα έτη μετά την έκδοση των κοινών ιδρυτικών τίτλων να τους εξαγοράσει και να τους εξαργυρώσει, καταβάλλοντας στους κατόχους τους ποσό που ορίζει το καταστατικό. Το ποσό αυτό όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προκύπτει από την κεφαλαιοποίηση με 15% του μέσου ετήσιου μερίσματος που πληρώθηκε για τους ιδρυτικούς τίτλους κατά την τελευταία τριετία.

Όπως είναι φανερό τα συμφέροντα των κομιστών των κит και των μετόχων μπορεί να συγκρούονται υπό διττή έννοια, σε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου και με την προϋπόθεση ότι τα κέρδη δεν θα αυξηθούν ανάλογα: πρώτο, διότι κατ αυτό τον τρόπο θα μειωθεί ενδεχόμενα το ποσό που θα απομένει για την καταβολή μερίσματος στους κит (αφού θα αυξηθεί το καταβλητέο μέρος στους μετόχους) και το δεύτερο διότι η καταβολή μειωμένου μερίσματος στους κит θα επιδράσει μειωτικά στην αξία τις εξαγοράς τους (αφού ο μέσος όρος του μερίσματος των τριών τελευταίων ετών θα είναι παράγοντας προσδιορισμού

της αξίας τους. Εκτός αυτού αυξάνεται το ποσό πέραν του οποίου η Α.Ε δεν είναι υποχρεωμένη να παρακρατεί από τα κέρδη της ποσά για το τακτικό αποθεματικό, ή ενδεχόμενο να αναβιώσει η υποχρέωση για παρακράτηση, αν μετά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου το τακτικό αποθεματικό είναι μικρότερο από το 1/3 του κεφαλαίου.

Εξαιρετικοί Ιδρυτικοί Τίτλοι:

Είναι δυνατό να δοθούν τόσο κατά τη σύσταση της εταιρίας όσο και κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της, αλλά και στις δύο περιπτώσεις σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος. Κατά κανόνα οι εισφορές είδους λόγω των οποίων παρέχονται οι ειτ, είναι από εκείνες που δεν μπορούν να αποτελέσουν τμήμα του κεφαλαίου, τίποτα όμως δεν αποκλείει να δοθούν σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος, οι οποίες θα μπορούσαν να καταστήσουν τον μέτοχο τον εισφέροντα, αν η εταιρία κρίνει ότι συμφέρει η παροχή ειτ αντί μετοχών και συμφωνήσει και ο εισφέρων. Η εταιρία είναι ελεύθερη να καθορίσει οποιουσδήποτε όρους συμμετοχής στα κέρδη εξαγοράς χωρίς δηλαδή να ισχύουν οι περιορισμοί που είδαμε στους κιτ (μάλιστα γίνεται δεκτό ότι μπορεί να οριστεί προνόμιο υπέρ των ειτ κατά τη διανομή κερδών υπό την έννοια ότι θα προηγούνται και από το πρώτο μέρος που δίνεται στους μετόχους). Η διάρκεια των ειτ δεν μπορεί να οριστεί μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια ζωής του εισφερόμενου αντικειμένου. Εξάλλου η εξακρίβωση της υπάρξεως των εισφορών αυτών σε είδος , όχι όμως και της αξίας τους, καθώς και της προβλεπόμενης διάρκειας ζωής χρησιμοποίησής τους γίνεται από την επιτροπή του άρθρου 9. Κατά τα λοιπά ισχύει ότι και για του κιτ, δηλ δεν έχουν ονομαστική αξία, δεν δίνουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρίας, δεν συμμετέχουν στο προϊόν εκκαθαρίσεως. Οι διαφορές εξάλλου των δύο κατηγοριών τίτλων μπορούν εύκολα να συναχθούν από τα παραπάνω.

Η λογιστική των ιδρυτικών τίτλων

Δεδομένου ότι και οι δύο κατηγορίες ιδρυτικών τίτλων δεν έχουν ονομαστική αξία και ότι οι εισφορές, λόγω των οποίων δόθηκαν δεν αποτελούν τμήμα του κεφαλαίου, οι εγγραφές που θα αποδίδουν την έκδοση τους θα περιλαμβάνουν λογαριασμούς τάξεως.

Επί παραδείγματι (Ιγνατιάδης σελ 322) ας υποθέσουμε ότι η Χ Α.Ε κατά τη σύσταση της δίνει 100 κιτ στους ιδρυτές της. Επίσης παρέχει στον Οικονόμου 2000 ειτ αντάλλαγμα εισφοράς κατά κυριότητα στην Α.Ε ενός οικοπέδου.

04	Διαφοροι λ/μοι πληρ. Χρεωστικοί	100
04.XX	Υπηρεσίες Ιδρυτών	
08	Διάφοροι Λ/μοι πληρ. Πιστωτ.	
08.XX	KIT	100
04	Διαφοροι λ/μοι πληρ. Χρεωστικοί	200
04.ΨΨ	Εισφορές σε ειδος κατόχων ειτ	
08	Διάφοροι Λ/μοι πληρ. Πιστωτ.	200
08.ΨΨ	Ειτ	
10.00	Γήπεδα – Οικόπεδα	8.000.000
11.00	Κτήρια	12.000.000
41,90	Αποθεματικό από εισφορές κατόχων Ειτ	20.000.000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ Α.Ε

Οι διατάξεις του νόμου για τις Α.Ε που προβλέπουν οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους προστέθηκαν με το π.δ 409/86 που τροποποίησε και προσάρμοσε το ελληνικό δίκαιο για τις Α.Ε με τις οδηγίες της Ευρώπης (άρ. 42^α- 43β ν 2190/20).

Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν :

- I. Τον ισολογισμό
- II. Το λογαριασμό «αποτελέσματα χρήσης
- III. Τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων
- IV. Το προσάρτημα

Καταρτίζονται υποχρεωτικά με βάση τις διατάξεις του νόμου και σύμφωνα με αυτόν «εμφανίζουν με απόλυτη σαφήνεια την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης, της χρηματοοικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της εταιρίας».

Επιπλέον η υποχρέωση των εισηγμένων στο χρηματιστήριο Α.Ε, καθώς και όσων συμμετέχουν με ποσοστό άνω του 5% στο κεφάλαιο ή στον κύκλο εργασιών τους, την τήρηση των βιβλίων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα από 1/1/2005 θα έχει ως συνέπεια την τήρηση επιπρόσθετων βιβλίων. Στο θέμα αυτό θα επανέλθουμε αργότερα στο σχετικό με τα ΔΛΠ κεφάλαιο.

Οι επιμέρους οικονομικές καταστάσεις:

- Ισολογισμός: Στο τέλος της κάθε εταιρικής χρήσεως, όπως αυτή καθορίζεται στο καταστατικό της, η εταιρία έχει την υποχρέωση να ενεργήσει απογραφή και με βάση αυτή να συντάξει ισολογισμό. Η εταιρική χρήση δεν μπορεί να υπερβαίνει του σ δώδεκα μήνες, κατ' εξαίρεση όμως η πρώτη εταιρική χρήση μπορεί να ορισθεί υπέρ-δωδεκάμηνη, αλλά όχι μεγαλύτερη των 24 μηνών. Η δομή και η ονοματολογία των λογαριασμών ορίζονται από το Ενιαίο Λογιστικό Σχέδιο. (Παράδειγμα ισολογισμού θα ακολουθήσει στο παράρτημα).
- Αποτελέσματα χρήσεως: σύμφωνα με τον κ. Ιγνατιάδη (σελ 344), «διαπιστώνουμε ότι πριν από την τροποποίηση του νόμου 2190/20 πριν το 1986 ο νόμος υποχρέωνε την Α.Ε να εμφανίζει, με τη δημοσίευση του λογαριασμού αποτελέσματα χρήσεως, το μικτό κέρδος και τα κονδύλια που προσθαφαιρούνται απ' αυτό προκειμένου να φτάσουμε στο καθαρό αποτέλεσμα χρήσεως προ φόρων. Δεδομένου ότι το μικτό κέρδος είναι η διαφορά μεταξύ κύκλου εργασιών και κόστους πωληθέντων και ότι η παράθεση των κονδυλίων γινόταν από το μικτό κέρδος και μετά η Α.Ε δεν ήταν υποχρεωμένη να αποκαλύψει ούτε τον κύκλο εργασιών της ούτε το κόστος πωληθέντων. Μετά την τροποποίηση του 1986 η Α.Ε είναι υποχρεωμένη να τα εμφανίσει και τα δύο.
- Πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων: και ο πίνακας αυτός καταρτίζεται σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου με βάση το υπόδειγμα του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου (βλέπε παράρτημα)
- Προσάρτημα: Το ελάχιστο περιεχόμενο των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνει το προσάρτημα καθορίζεται στο άρ.43α, διατάξεις όμως που αφορούν το περιεχόμενο του υπάρχουν διάσπαρτες και στα άρθρα 42α, 42β, 42ε και 43 του κωδικ.2190/20 (αρκετές από αυτές είδαμε στις προηγούμενες σελίδες). Έτσι στο προσάρτημα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι παρακάτω τουλάχιστον πληροφορίες:
  1. Οι μέθοδοι αποτιμήσεως των διαφόρων περιουσιακών στοιχείων ,καθώς και οι μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων και των προβλέψεων .Ομοίως ο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγματικών διαφορών ,δηλ. αν μεταφέρθηκαν ή καταχωρήθηκαν στο λογ/σμό «αποτελέσματα χρήσεως ή σε οποιοδήποτε λογαριασμό του ισολογισμού, στην τελευταία δε περίπτωση αναφέρεται και ο τρόπος μελλοντικής τακτοποίησής του.
  2. Πληροφορίες (καθοριζόμενες λεπτομερώς στο νόμο) που αφορούν συμμετοχές της εταιρείας στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων.

3. Ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών που εκδόθηκαν μέσα στη χρήση για κάλυψη αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και η αξία εκδόσεως των μετοχών αυτών.

4. Ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών, κάθε κατηγορίας, όταν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.

5. Πληροφορίες που αφορούν προνομιούχες μετοχές, μετατρέψιμες ομολογίες, μετοχές επικαρπίας, ή ιδρυτικούς τίτλους.

6. Υποχρεώσεις με λήξη μεγαλύτερη των πέντε ετών από την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού, και υποχρεώσεις για τις οποίες η εταιρεία χορήγησε εμπράγματα ασφάλειες.

7. Οικονομικές δεσμεύσεις, οι οποίες δεν εμφανίζονται στους λογ/σμούς τάξεως του ισολογισμού εφόσον η πληροφορία αυτή είναι χρήσιμη για την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής θέσεως της επιχειρήσεως.

8. Ανάλυση του κύκλου εργασιών κατά κατηγορίες δραστηριότητας και κατά γεωγραφικές αγορές, όταν οι κατηγορίες ή οι αγορές διαφέρουν ουσιαστικά μεταξύ τους. Την παράλειψη των παραπάνω πληροφοριών από το προσάρτημα μπορεί να επιτρέψει ο Υπουργός Εμπορίου, εφόσον κρίνει ότι η δημοσιότητα τους θα ήταν σε σοβαρό βαθμό επιζήμια για την εταιρεία (η παράλειψη όμως θα αναφερθεί στο προσάρτημα).

9. Ο μέσος όρος του αριθμού του προσωπικού που απασχολήθηκε κατά κατηγορίες-(π.χ. εργατοτεχνικό προσωπικό), με ανάλυση της επιβαρύνσεως της χρήσεως από μισθούς και ημερομίσθια, κοινωνικές επιβαρύνσεις και βοηθήματα.

10. Οι διαφορές από υποτίμηση κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, λόγοι στους οποίους οφείλονται και η φορολογική του μεταχείριση.

11. Η έκταση επηρεασμού των αποτελεσμάτων χρήσεως, σε περίπτωση παρεκκλίσεως από τις μεθόδους αποτιμήσεως που προβλέπει ο νόμος (άρ.43) για λόγους φορολογικών ελαφρύνσεων, σε περίπτωση δε που από την παρέκκλιση αυτή αναμένεται να προκύψουν ουσιώδεις φορολογικές επιβαρύνσεις σε επόμενες χρήσεις, παρέχονται λεπτομερείς επεξηγήσεις.

12. Τα ποσά των φόρων που οφείλονται καθώς και εκείνα που αναμένονται να προκύψουν σε βάρος της Κλεομένης και των προηγούμενων χρήσεων, εφόσον τα ποσά αυτά είναι σημαντικά και δεν εμφανίζονται στις υποχρεώσεις ή στις προβλέψεις της εταιρείας.

13. Τα ποσά που βάρυναν τη χρήση για αμοιβές σε μέλη οργάνων διοικήσεως και διευθύνσεως καθώς και οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν ή αναλήφθηκαν για βοηθήματα σε αποχωρήσαντα μέλη των οργάνων αυτών, κατά κατηγορία.

14. Τα ποσά των προκαταβολών και πιστώσεων που δόθηκαν, με βάση τις κείμενες διατάξεις, στα μέλη διοικητικών συμβουλίων και διαχειριστές. Ποίες είναι «οι κείμενες

διατάξεις» με βάση τις οποίες μπορεί να έχουν χορηγηθεί πιστώσεις σε μέλη του διοικητικού Συμβουλίου αφήνετε για κρίση στον ειδικό νομικό. Πρέπει όμως να υπενθυμίσω ότι το άρθρο 23α του κωδ/νου νόμου 2190/1920(παρ.1) προβλέπει επί λέξει: «Δάνεια Της εταιρείας προς ....μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ως και η **παροχή πιστώσεων προς αυτούς καθ' οιονδήποτε τρόπον απαγορεύονται απολύτως και είναι άκυρα**». Οι ειδικοί συγγραφείς του κλάδου μάλιστα γράφουν (π.χ. Πασσιά, όπ.παρ. σελ.572), ότι η απαγόρευση υπάρχει, ακόμη και όταν παρέχεται υπέρ της εταιρείας εγγύηση έστω και εμπράγματη και ότι δεν προβλέπεται η δυνατότητα εγκρίσεως από τη Γενική Συνέλευση, όπως προβλέπεται (στην παράγρ.2 του ίδιου άρθρου) «δια οιασδήποτε αλλάς συμβάσεις της εταιρείας μετά των άνω προσώπων». Εξάλλου το άρθρο 58^α (περ.β) του ίδιου νόμου, αναφέρει «Τιμωρούνται δια φυλακίσεως και χρηματικής ποινής μέχρι 80.0000 δραχμών, ή δια της ετέρας των ποινών τούτων : α)... β) πας όστις, κατά παράβαση του άρθρου 23α του παρόντος χορηγεί δάνεια ή πιστώσεις εις ιδρυτές, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κ.λ.π».-Πρέπει να υπογραμμίσω ότι και οι δύο διατάξεις (του άρθρου 23α και του άρθρου 58α) διατήρησαν την ισχύ τους και μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις του νόμου 1986 και 1987.

15. Η επωνυμία και η έδρα των επιχειρήσεων που συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν και οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας, καθώς και ο τόπος, όπου οι ενοποιημένες αυτές καταστάσεις είναι διαθέσιμες.

16. Πληροφορίες (καθορίζονται στο νόμο) που αφορούν την τυχόν απόκτηση από την εταιρεία δικών της μετοχών.

17. Οποιοσδήποτε άλλες πληροφορίες ,που απαιτούνται από ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας, ή που κρίνονται αναγκαίες ,για την αρτιότερη πληροφόρηση των μετόχων και των τρίτων και για την παρουσίαση μιας **πιστής εικόνας** της περιουσίας, της χρηματοοικονομικής καταστάσεως και των αποτελεσμάτων χρήσεως της εταιρείας.

Ο νόμος (άρθρο 43α παράγραφος 2) προβλέπει υπό ποιές προϋποθέσεις μία Α.Ε μπορεί να καταρτίζει **συνοπτικό προσάρτημα** ,στο οποίο θα παραλείπει τις πληροφορίες των περιπτώσεων αριθ.5-13 (εκτός από τις πληροφορίες της περίπτωσης 6). Ο νόμος επίσης (άρθρο 43α περίπτωση 3 του νόμου 2190/1920) ορίζει το περιεχόμενο της εκθέσεων διαχειρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου προς την τακτική Γενική Συνέλευση (η έκθεση όμως αυτή δεν αποτελεί, όπως είδαμε μέρος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:

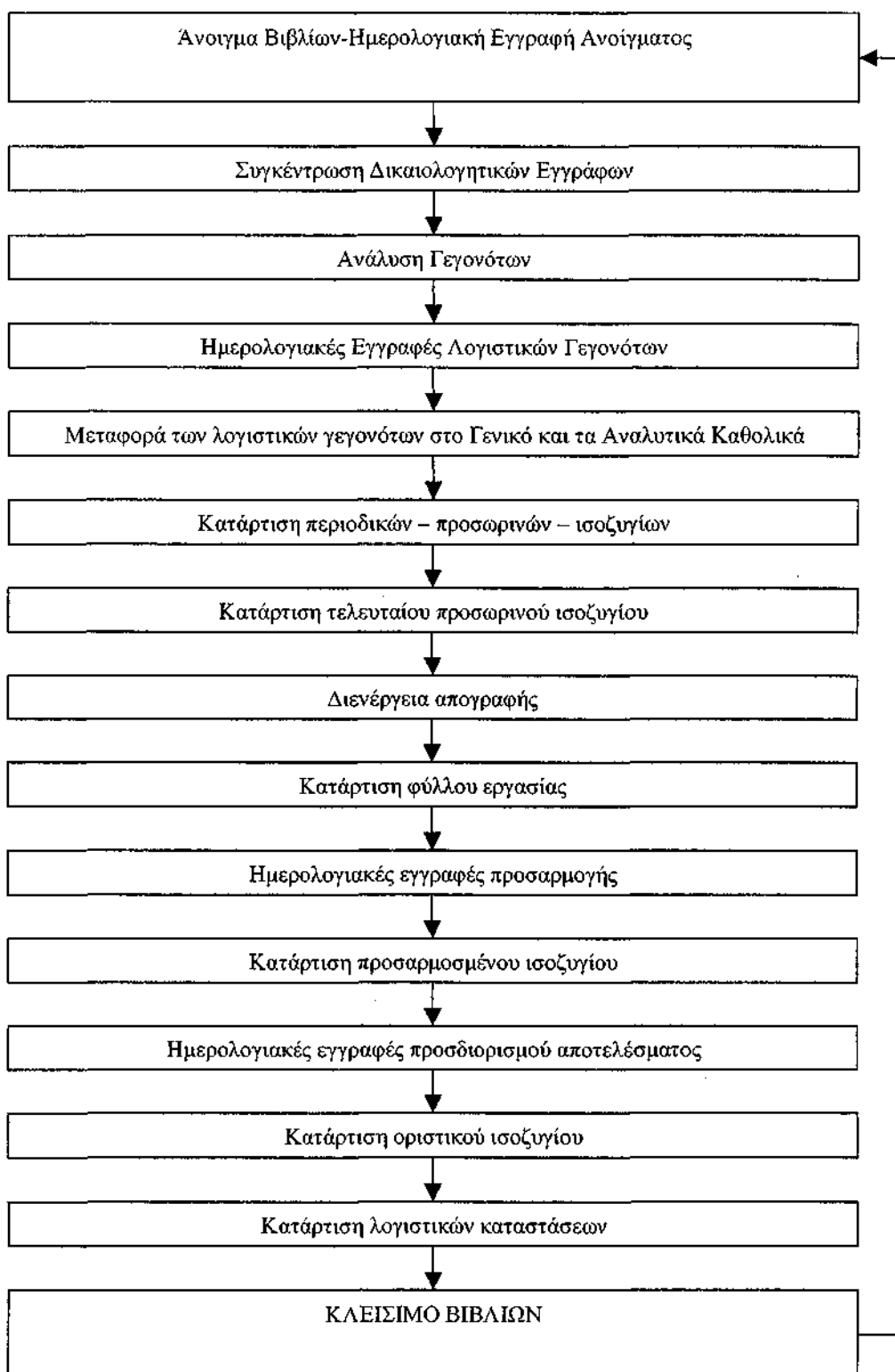
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης έχει την

υποχρέωση να καταρτίζει κάθε επιχείρηση που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και είναι μητρική καθώς και όλες οι θυγατρικές της και οι θυγατρικές των θυγατρικών της εφόσον η μητρική ή έστω μια θυγατρική έχει τη μορφή Α.Ε., Ε.Π.Ε. ή ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εμφανίζουν την περιουσιακή διάρθρωση, την χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα χρήσης του συνόλου (ομίλου) των εταιρειών. Έτσι λοιπόν η σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων γίνεται σαν αν πρόκειται για μία εταιρεία.

Οι εταιρείες που συντάσσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από ορκωτό ελεγκτή.

ΚΥΚΛΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Πηγή :Ναούμ << εισαγωγή στην χρηματοοικονομική λογιστική 1994 >> σελ 278

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Από την μελέτη των διατάξεων του ν. 2190/20, που αφορούν την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, συνάγονται οι παρακάτω γενικές αρχές που πρέπει να διέπουν τις καταστάσεις αυτές:

- Η αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (Going concern assumption)

Σύμφωνα με τον καθηγητή Ναούμ ...« γίνεται η παραδοχή ότι η οικονομική μονάδα θα συνεχίσει τη δραστηριότητα της για **αόριστο χρονικό διάστημα**. Η έννοια της αρχής αυτής δεν είναι ότι η οικονομική μονάδα θα έχει διαρκή ύπαρξη αλλά ότι θα συνεχίσει τη δραστηριότητα της για αρκετό χρονικό διάστημα ώστε να μπορέσει να πραγματοποιήσει το σημερινό της πρόγραμμα και να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει. Η σπουδαιότητα της αρχής αυτής συνίσταται στο ότι οι λογιστικές αρχές, μέθοδοι και διαδικασίες διαμορφώνονται και να αναπτύσσονται έχοντας ως βάση, κυρίως τις λογιστικές μονάδες που συνεχίζουν τη δραστηριότητα τους και αφορούν κατ' ουσία αυτές και μόνο. Εάν από τα στοιχεία που υπάρχουν συνάγεται ότι σύντομα η οικονομική μονάδα θα διακόψει τη δραστηριότητα της τότε εφαρμόζονται ειδικές προς τούτο λογιστικές διαδικασίες. Ενώ σύμφωνα με τον κ. Ιγνατιάδη (χρηματοοικονομική λογιστική τεύχος 1 σελ. 89)...«Η παραπάνω αρχή έχει άμεσες και σπουδαίες συνέπειες. Έτσι στο θέμα των αποτιμήσεων των περιουσιακών στοιχείων η αποτίμηση γίνεται στην τιμή κτήσεως ανεξάρτητα αν η αξία του έχει μεταβληθεί... Ανάλογες επιδράσεις έχει και στην αποτίμηση των κυκλοφοριακών στοιχείων...η αρχή αυτή έχει άμεσες συνέπειες στον υπολογισμό του αποτελέσματος της οικονομικής μονάδας».

- Αρχή του ιστορικού κόστους (Cost principle)

Η απόδοση σε απόδοση τόσο των στοιχείων του ενεργητικού, του παθητικού, της καθαρής θέσης όσο και των εσόδων και των εξόδων μίας επιχειρηματικής μονάδας απαιτεί τη χρησιμοποίηση κάποιας κοινής τιμής αποτίμησης. Η τιμή αυτή είναι το ιστορικό κόστος, αποτελεί δε την καταλληλότερη βάση υπολογισμού λόγω του ότι το κόστος είναι καθορισμένο, αντικειμενικό, επαληθεύσιμο. Τα χαρακτηριστικά αυτά του κόστους βοηθούν στη μείωση των πιθανοτήτων για λάθη, μεροληψία και πιθανόν εκ μέρους της διοικήσεως της μονάδας. Το κόστος θεωρείται η καταλληλότερη βάση για την αξιολόγηση και τον

έλεγχο εκείνων που διαχειρίζονται τα διάφορα στοιχεία μίας οικονομικής μονάδας. (Ναούμ χρηματοοικονομική λογιστική σελ 124).

Ενώ ο κ Ιγνατιάδης (χρηματοοικονομική λογιστική τεύχος 1 σελ 106) τονίζει ότι «δε θα πρέπει να εμφανίζεται ένα στοιχείο που έχει η επιχείρηση αλλά για την απόκτηση του δεν κατέβαλε τίποτα...Είναι βέβαια πιθανό να αντιτείνει κάποιος στις παραπάνω προτάσεις λέγοντας ότι κάποιες επιχειρήσεις εμφανίζουν και λογιστικά την αξία της φήμης και πελατείας. Πρόκειται για αναίρεση της αρχής του ιστορικού κόστους; Η απάντηση είναι αρνητική πρόκειται μάλλον για χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής της. Η απόκτηση αυτού του περιουσιακού στοιχείου σημαίνει ότι καταβλήθηκε κάποιο αντάλλαγμα για την απόκτηση του, με άλλα λόγια σημαίνει ότι δεν πρόκειται για περιουσιακό στοιχείο που το δημιούργησε η ίδια η επιχείρηση αλλά για στοιχείο που το δημιούργησε άλλη επιχείρηση που της το μεταβίβασε λόγω ανταλλάγματος.»

- Αρχή της επαρκούς αποκαλύψεως ή της δημοσιότητας (Adequate disclosure principle)

Η αρχή αυτή σημαίνει ότι θα έπρεπε να παρέχονται πληροφορίες επαρκής για τη δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να είναι ποσοτικής ή ποιοτικής φύσεως. Αν λοιπόν η λογιστική δεν μπορεί να παράσχει ορισμένες πληροφορίες είτε ποσοτικές είτε ποιοτικές, αυτές θα πρέπει να παρέχονται αυτές θα πρέπει να παρέχονται κατ' άλλο τρόπο ώστε να δίνεται όσο κατά το δυνατό μια πιστή εικόνα της επιχείρησης. Τέτοιες πληροφορίες μπορεί να είναι:

- Οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, καθώς και για τον υπολογισμό των αποσβέσεων.
- Προκειμένου για συμμετοχές της εταιρίας στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων πέρα από ένα ποσοστό.
- Τα συνολικά ποσά οικονομικών δεσμεύσεων από συμβάσεις, εγγυήσεις και άλλες συμβατικές ή από τη νομοθεσία επιβαλλόμενες πιθανές υποχρεώσεις.
- Όταν η εταιρία έχει αποκτήσει μέσα στη χρήση δικές της μετοχές, πληροφορίες για τους λόγους για τους οποίους αποκτήθηκαν οι μετοχές.
- Σε περίπτωση που συντάσσονται ενοποιημένες λογιστικές καταστάσεις αναφορά της επωνυμίας και της έδρας των επιχειρήσεων που συντάσσουν τέτοιες καταστάσεις και στις οποίες περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας καθώς και αναφορά του τόπου στον οποίο όπου οι ενοποιημένες καταστάσεις είναι διαθέσιμες.

- Σημαντικά γεγονότα που έχουν συμβεί μέσα στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της χρήσεως μέχρι και τη δημοσίευση των λογιστικών καταστάσεων εφόσον τα γεγονότα αυτά μεταβάλλουν ουσιωδώς τις πληροφορίες που περιέχονται στις καταστάσεις αυτές.
- Πληροφορίες για την προβλεπόμενη πορεία της εταιρίας και για τις δραστηριότητες στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης.

- Αρχή της απόλυτης σαφήνειας - αρχή της ειλικρίνειας (True and fair view principle)

Η αρχή της απόλυτης σαφήνειας είναι μία βασική αρχή. Όταν η εφαρμογή των νόμων που αφορούν τον τρόπο καταρτίσεως των οικονομικών καταστάσεων δεν αρκεί για την παρουσίαση με σαφήνεια της πραγματικής εικόνας, παρέχονται όλες οι αναγκαίες συμπληρωματικές πληροφορίες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν η εφαρμογή των διατάξεων του νόμου έρχεται σε αντίθεση με τις παραπάνω αρχές, επιβάλλεται παρέκκλιση από αυτές τις διατάξεις για να παρουσιαστεί με σαφήνεια η πραγματική εικόνα και κάθε τέτοια παρέκκλιση αναφέρεται στο προσάρτημα μαζί με την πλήρη αιτιολόγηση της και με πληροφορίες για τις επιδράσεις πάνω στην περιουσιακή διάρθρωση, τη χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της εταιρίας. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός «αποτελέσματα χρήσης» θεωρείται σαφής όταν:

- Οι χρησιμοποιούμενοι τίτλοι λογαριασμών υποδηλώνουν σαφήνεια τα απεικονιζόμενα στοιχεία.
- Όταν κάθε λογαριασμός περιέχει ομοιογενή κονδύλια και όταν δεν εμφανίζονται συμψηφισμοί στοιχείων ενεργητικού και παθητικού ή των εσόδων και εξόδων και η εμφάνιση της μεταξύ τους διαφοράς.

- Αρχή της συντηρητικότητας (Conservatism principle)

Η αρχή αυτή που είναι ευρύτατα διαδεδομένη στο χώρο της Λογιστικής, και αφορά μεταξύ των άλλων και το θέμα της αποτιμήσεως των περιουσιακών στοιχείων, σκοπό έχει να εμποδίσει την υπέρ-αισιόδοξη εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Η αρχή της συντηρητικότητας εφαρμόζεται πάντα και ιδιαίτερα όταν:

- Σε κάθε χρήση περιλαμβάνονται μόνο τα κέρδη που έχουν πραγματοποιηθεί μέσα σε αυτή.
- Λαμβάνονται υπ' όψη όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι και οι πιθανές ζημιές
- Λογίζονται οι απαραίτητες αποσβέσεις και οι προβλέψεις, ανεξάρτητα από το αν στη διάρκεια της χρήσης προκύπτει κέρδος ή ζημία.

Ο όρος «συντηρητικότητα αναφέρεται στην ύπαρξη πολλών λογιστικών μεγεθών. Συγκεκριμένα σημαίνει ότι αν υπάρχουν περισσότερες από μία αποδεκτές αξίες στις οποίες μπορούν να καταγράφουν τα έσοδα και τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, οφείλουμε να τα καταγράψουμε στην μικρότερη δυνατή αξία και αντίστροφα στην υψηλότερη δυνατή αξία αν πρόκειται να καταγράψει έξοδα ή υποχρεώσεις της μονάδας

- Αρχή της ομοιογένειας, συνέχειας και συγκρισιμότητας. (Consistency Principle)

Η αρχή αυτή σημαίνει ότι δεν πρέπει να επέρχονται αλλαγές στην διάρθρωση, ή τη συγκρότηση των οικονομικών καταστάσεων ή την ονοματολογία ή το περιεχόμενο των λογαριασμών που καθιστούν αδύνατη τη σύγκριση διαδοχικών οικονομικών καταστάσεων, για την εξαγωγή συμπερασμάτων της ίδιας εταιρίας. Επίσης δεν πρέπει να επέρχονται αλλαγές στον τρόπο αποτιμήσεως

- Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων και του ενιαίου των καταστάσεων.

Σύμφωνα με τον Ιγνατιάδη (Λογιστική εταιρικών επιχειρήσεων σελ. 332). Η πρώτη από τις δύο αρχές σημαίνει όλα τα έσοδα και τα έξοδα που αφορούν τη χρήση λογίζονται σε αυτή, ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους. διατυπώθηκε ρητά στο νόμο μας για τις Α.Ε. (και τις Ε.Π.Ε.) όπως τροποποιήθηκε το 1986 (π.δ. 409/86) για να προσαρμοσθεί στα κοινοτικά δεδομένα, ενώ αποκλίσεις απ' αυτήν προβλέπει ο ίδιος ο νόμος 247.

Εξάλλου η αρχή του ενιαίου σημαίνει, ότι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να απεικονίζουν (ή να περιέχουν πληροφορίες για) το σύνολο της εταιρικής περιουσίας και δραστηριότητας, έστω και αν υπάρχουν περισσότεροι, μη νομικά αυτοτελείς, κλάδοι ή κέντρα δραστηριότητας, όπως υποκαταστήματα κ.τ.λ.248

Τέλος ενόψει της νέας πραγματικότητας, που δημιούργησε η προσαρμογή της εταιρικής μας νομοθεσίας, προς τα κοινοτικά δεδομένα, θα πρέπει να λεχθεί, ότι οι αρχές που αναλύσαμε παραπάνω, ισχύουν και στην περίπτωση που υπάρχει υποχρέωση καταρτίσεως ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων (ενοποιημένου ισολογισμού, ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσεως και προσαρτήματος). Πότε υπάρχει τέτοια υποχρέωση, καθορίζεται στο άρ. 18 του π.δ. 498/31.12.87,249 που για πρώτη φορά ρύθμισε νομοθετικά το θέμα της καταρτίσεως ενοποιημένων λογαριασμών (ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων) από Α.Ε., Ε.Π.Ε. ή ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρίες.

Έτσι, αν πρέπει να καταρτισθούν ενοποιημένες λογιστικές καταστάσεις, αυτές κατά το νόμο «πρέπει να καταρτίζονται με σαφήνεια και να εμφανίζουν την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης, της χρηματοοικονομικής θέσης, καθώς και των αποτελεσμάτων

χρήσης του συνόλου των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση 250». «Οι μέθοδοι ενοποίησης δεν πρέπει να μεταβάλλονται από τη μια χρήση στην άλλη» (άρ. 104 παρ. 2 ν. 2190/20). «Τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, αποτιμούνται με ομοιόμορφες μεθόδους και σύμφωνα με τους κανόνες αποτίμησης του άρ. 42 παρ. 14 και του άρ. 43. Η επιχείρηση που καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, εφαρμόζει τις ίδιες μεθόδους αποτίμησης με εκείνες που εφαρμόζει για την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της. Όταν τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, που πρόκειται να περιληφθούν στην ενοποίηση, έχουν αποτιμηθεί από περιλαμβανόμενες στην ενοποίηση επιχειρήσεις, με μεθόδους διαφορετικές από εκείνες που εφαρμόζονται για την ενοποίηση, τότε τα στοιχεία αυτά πρέπει να αποτιμώνται εκ νέου σύμφωνα με τις μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για την ενοποίηση... Παρεκκλίσεις από την αρχή αυτή επιτρέπονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Κάθε τέτοια παρέκκλιση αναφέρεται και αιτιολογείται στο ενοποιημένο προσάρτημα» (άρ. 105, παρ. 1-3 κώδικα, ν. 2190/20). Εκτός από τις διατάξεις που αναφέραμε, υπάρχουν και άλλες, από τις οποίες συνάγεται ότι οι αρχές που αναλύσαμε, εφαρμόζονται και κατά την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Διατάξεις για τη δημοσιότητα των καταστάσεων αυτών υπάρχουν στα άρθρα Ια, Ιβ και 43β του κώδικα ν. 2190/20 (που προστέθηκαν με το π.δ. 409/86).

Έτσι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αρχικές και τροποποιημένες από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και οι σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των (ή του) ελεγκτή της εταιρίας καταχωρούνται, ύστερα από έλεγχο, στο Μητρώο Α.Ε. και Ε.Π.Ε., που τηρείται από την Υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας της έδρας της εταιρίας.

Οι τρεις πρώτες οικονομικές καταστάσεις δηλ. ο ισολογισμός, ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως και ο πίνακας διαθέσεως κερδών (όχι όμως και το προσάρτημα), καθώς και το πιστοποιητικό ελέγχου, όταν προβλέπεται ο έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές, δημοσιεύονται αυτούσια στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Το προσάρτημα όμως και η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δημοσιεύονται αυτούσια στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, αλλά δημοσιεύεται σ' αυτό ανακοίνωση ότι έγινε καταχώρησή τους στο οικείο μητρώο Α.Ε., ώστε ο ενδιαφερόμενος καταφεύγοντας στο μητρώο αυτό να λάβει γνώση του περιεχομένου τους. Οι δημοσιεύσεις στο Φ.Ε.Κ. (Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως), γίνονται 20 ημέρες τουλάχιστο πριν από τη συνεδρίαση της συνελεύσεως και σε περίπτωση τροποποιήσεως των οικονομικών καταστάσεων (από τη Γενική Συνέλευση) μέσα σε 20 ημέρες από αυτή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ανώνυμης εταιρίας οφείλει να δημοσιεύσει τον ισολογισμό, το λογαριασμό «αποτέλεσμα χρήσεως» και τον πίνακα διαθέσεως κερδών μαζί με το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, όταν προβλέπεται ο έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές – στον ημερήσιο πολιτικό και οικονομικό τύπο (παραλείπουμε τις λεπτομέρειες, που μπορεί όμως ο ενδιαφερόμενος να τις βρει στο αρ. 43β του κώδικα ν. 2190/120). Η δημοσίευση πρέπει να γίνει 20 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνελεύσεως. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας με τη μορφή και το περιεχόμενο, με βάση το οποίο ο ελεγκτής ή οι ελεγκτές της εταιρίας έχουν συντάξει την έκθεση ελέγχου τους. Αν οι ελεγκτές έχουν παρατηρήσεις, ή αρνούνται την έκφραση γνώμης, τότε το γεγονός αυτό πρέπει να αναφέρεται και να αιτιολογείται στις δημοσιευόμενες οικονομικές καταστάσεις, εκτός αν αυτό προκύπτει από το δημοσιευόμενο σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου.

Μέσα σε είκοσι επίσης ημέρες από την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από την τακτική Γενική Συνέλευση, υποβάλλεται στην Υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της οικείας νομαρχίας και αντίτυπο των εγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων, μαζί με το επικυρωμένο αντίγραφο των πρακτικών της Γενικής Συνελεύσεως.

Τέλος θα πρέπει να αναφέρουμε, ότι κατά το νόμο για να ληφθεί έγκυρη απόφαση από τη γενική συνέλευση πάνω στις οικονομικές καταστάσεις που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, πρέπει να έχουν ειδικά θεωρηθεί από:

- α) το διευθύνοντα ή εντεταλμένο σύμβουλο, ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος σύμβουλος, ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που ορίζεται από αυτό,
- β) τον υπεύθυνο για τη γενική διεύθυνση της εταιρίας και
- γ) τον υπεύθυνο για τη διεύθυνση του Λογιστηρίου (άρ. 42α παρ. 5 ν. 2190/120).

Οι παραπάνω, σε περίπτωση διαφωνίας από πλευράς νομιμότητας του τρόπου καταρτίσεως των οικονομικών καταστάσεων, οφείλουν να εκθέτουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους στη γενική συνέλευση.

Για τις δημοσιεύσεις οι οποίες απαιτούνται, τα έγγραφα που υποβάλλονται στην Υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της οικείας Νομαρχίας, και γενικά για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται, πριν από τη γενική συνέλευση, για να είναι έγκυρη η σύγκληση της, προβλέπουν τα αρ. 25-28 του ν. 2190/20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΜΕΤΟΧΕΣ

Η ονομαστική αξία μιας μετοχής είναι η αξία που προκύπτει, εάν διαιρέσουμε το ονομαστικό μετοχικό κεφάλαιο με τον αριθμό των μετοχών :

1. Χρηματιστηριακή αξία, είναι η αξία της μετοχής στο Χρηματιστήριο.
2. Αγοραία αξία, είναι η αξία της μετοχής στην ελεύθερη αγορά.
3. Πραγματική ή εσωτερική αξία, είναι η αξία που προκύπτει εάν διαιρέσουμε την καθαρή περιουσία της εταιρείας με τον αριθμό των μετοχών.
4. Και τέλος, λογιστική αξία, είναι η αξία που προκύπτει αν διαιρέσουμε τη λογιστική καθαρή θέση της εταιρείας με τον αριθμό των μετοχών.

Όπως είπαμε οι μετοχές αποτελούν ίσα μερίδια του κεφαλαίου μιας Α.Ε. και κάθε μετοχή αποτελεί μια ψήφο.

Η ονομαστική αξία μιας μετοχής δε μπορεί να είναι μικρότερη από 0,30 € και μεγαλύτερη από 100 €.

Επίσης, δεν πρέπει να συσχετίζεται η ονομαστική αξία της μετοχής με το κεφάλαιο που εκπροσωπεί, αλλά με την καθαρή θέση της εταιρείας, η οποία μπορεί να είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη του ονομαστικού κεφαλαίου.

Η έκδοση μετοχών υπό το άρτιο, δηλαδή κάτω από την ονομαστική αξία της μετοχής, απαγορεύεται από το νόμο. Αντίθετα, επιτρέπεται η έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, μόνο που η επιπλέον διαφορά δε μπορεί να διατεθεί ως μέρος αλλή εντάσσεται σε ειδικό αποθεματικό. Η μετοχή είναι αδιαίρετη, δηλαδή δε μπορεί να διαιρεθεί σε μέρη.

Εάν μια μετοχή είναι υπό συγκυριότητα, δηλαδή την κατέχουν περισσότερα του ενός πρόσωπα, επειδή η μετοχή είναι αδιαίρετη, τα πρόσωπα δημιουργούν κοινωνία μεταξύ τους και η διαχείριση γίνεται από όλους ενώ η εκπροσώπηση από έναν από αυτούς.

Ο νόμος δεν υποχρεώνει τις Α.Ε. να εκτυπώνουν τους τίτλους των μετοχών. Βέβαια, αν κάποιος από τους μετόχους επιθυμεί να τους έχει, η εταιρεία εκδίδει πρώτα τους προσωρινούς τίτλους μέχρις ότου εκδοθούν και οι οριστικοί.

Κατηγορίες μετοχών.

Οι μετοχές μπορεί να είναι **ανώνυμες ή ονομαστικές**. Συνήθως, οι επιχειρήσεις επιλέγουν να έχουν ανώνυμες μετοχές, στις οποίες δεν αναγράφονται τα ονόματα των κατόχων τους.

Παρ' όλα αυτά άλλες Α.Ε. έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές και τα ονόματα των κατόχων πρέπει να αναγράφονται στο Βιβλίο Μετόχων.

Οι ονομαστικές μετοχές μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε ανώνυμες μετά από απόφαση του Δ.Σ. ή της Γ.Σ. Υπάρχουν όμως κάποιες περιπτώσεις όπου ο νόμος υποχρεώνει ορισμένες εταιρείες στην έκδοση μόνο ονομαστικών μετοχών. Αυτές οι εταιρείες είναι οι εξής:

1. Οι τραπεζικές, ασφαλιστικές, σιδηροδρομικές, αεροπορικές εταιρείες καθώς και οι εταιρείες παραγωγής φωταερίου, παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, ύδρευσης και αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιών, ραδιοφωνίας και κατασκευής παντός είδους πολεμικού υλικού.
2. Οι εταιρείες που είναι ιδιοκτήτες περιοδικών ή εφημερίδων.
3. Οι εταιρείες που λειτουργούν ως τηλεοπτικοί, ραδιοφωνικοί σταθμοί ή παράγουν οπτικοακουστικά έργα, καθώς και οι διαφημιστικές εταιρείες.
4. Οι εταιρείες που αναλαμβάνουν έργα ή προμήθειες του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ. με ύψος πάνω από 3.000.000 €.
5. Οι ποδοσφαιρικές Α.Ε. (Π.Α.Ε.) και οι αθλητικές εταιρείες, που λειτουργούν τμήματα αμειβόμενων αθλητών.
6. Οι εταιρείες που έχουν ως αντικείμενο εργασίας την εκμετάλλευση κλινικών, διαγνωστικών, κέντρων αποθεραπείας και αποκαταστάσεως, γηροκομείων, εκπαιδευτηρίων, φροντιστηρίων, ινστιτούτων επαγγελματικής (καταρτίσεως, επαγγελματικών σχολών και γενικά την παροχή ιατροφαρμακευτικής περιθάλψεως ή εκπαίδευσεως.
7. Οι κτηματικές εταιρείες και γενικά οποιαδήποτε εταιρεία έχει επενδυμένα κεφάλαια σε ακίνητα πάνω από το 60 % του κεφαλαίου της, με εξαίρεση τις παρακάτω εταιρείες
  - Ξενοδοχειακές εταιρείες.
  - Εταιρείες που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση οικοδομών.
  - Εταιρείες που βρίσκονταν σε εκκαθάριση κατά την έναρξη εφαρμογής του Ν. 2214/94.

Ονομαστικές επίσης, πρέπει να είναι οι μετοχές οποιασδήποτε Α.Ε., η οποία καταβάλλει τμηματικά το μετοχικό της κεφάλαιο, μέχρι την αποπληρωμή του.

Τέλος, ονομαστικές πρέπει να είναι και οι μετοχές του εισφερόμενου κεφαλαίου σε περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρείας ή Ε.Π.Ε. σε ανώνυμη εταιρεία.

Οι μετοχές διακρίνονται ακόμα, σε **κοινές** και **προνομιούχες** μετοχές. Κοινές είναι οι

μετοχές που δεν έχουν κάποιο προνόμιο, ενώ προνομιούχες είναι αυτές που έχουν. Τέτοια προνόμια μπορεί να είναι:

- 1) Η λήψη των πρώτων μερισμάτων πριν από τους κατόχους κοινών μετοχών.
- 2) Η προνομιακή λήψη του μετοχικού κεφαλαίου που κατέβαλλαν, σε περίπτωση εκκαθάρισης.
- 3) Η λήψη μερισμάτων και για τις προηγούμενες χρήσεις που δεν έγινε διανομή μερίσματος.
- 4) Η λήψη τόκου, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν κέρδη.

Στις προνομιούχες μετοχές πρέπει να αναγράφεται η ένδειξη «προνομιούχος μετοχή μετά ψήφου» ή «προνομιούχος μετοχή άνευ ψήφου». Έτσι λοιπόν, στη Γ.Σ. δεν υπολογίζονται οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών άνευ ψήφου άλλα μόνο οι μετά ψήφου.

Τέλος, υπάρχει και μια άλλη κατηγορία μετοχών, οι μετοχές επικαρπίας, οι οποίες χορηγούνται στους μετόχους κατά την τμηματική απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου και αντικαθιστούν τις αποσβεσμένες μετοχές, οι οποίες επιστρέφονται στην εταιρεία και ακυρώνονται. Εάν γίνει εφάπαξ απόσβεση του κεφαλαίου, τότε δεν εκδίδονται μετοχές επικαρπίας, παρά μόνο σφραγίζονται οι παλαιές μετοχές.

Μεταβίβαση μετοχών.

Μεταβίβαση ανωνύμων μετοχών.

Η μεταβίβαση των ανωνύμων μετοχών για τις μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Α.Ε. γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο θεωρημένο από τη Δ.α.Υ. Γενικά, η μεταβίβαση γίνεται όπως η μεταβίβαση κάθε κινητού πράγματος, δηλαδή με παράδοση των μετοχών από τον κύριο αυτών στον αποκτώντα καν με συμφωνία μεταξύ των δύο μερών. Αυτός που κατέχει τις μετοχές είναι και ο κύριος τους και έχει το δικαίωμα να τις διαθέσει.

Αντίθετα, για τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Α.Ε., ισχύει η σχετική χρηματιστηριακή νομοθεσία.

Μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών.

Η μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών Α.Ε. μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο γίνεται με εγγραφή στο Βιβλίο Μετόχων και έκδοση καινούριου τίτλου ή αναγραφή στον παλαιό τίτλο των στοιχείων του παλαιού και του νέου μετόχου.

Αντίθετα, η μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών Α.Ε. εισηγμένων στο Χρηματιστήριο γίνεται με κατάθεση των μετοχών στην εταιρεία αποθετηρίων. Η εταιρεία αποθετηρίων είναι

Α.Ε. με μόνο μέτοχο της, το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, εκδίδει το αποθετήριο έγγραφο και το παραδίδει στον καταθέτη των μετοχών. Το αποθετήριο έγγραφο εκπροσωπεί τις μετοχές και μ' αυτό αποκτών ασκεί τα μετοχικά του δικαιώματα.

Τέλος, η μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών που προέρχονται από κληρονομιά ή κληροδοσία, γίνεται με παρουσίαση των εγγράφων νομιμοποίησης (κληρονομητήριο), καταχώρηση των ονομάτων των κληρονόμων στο Βιβλίο Μετόχων και της σχετικής σημειώσεως στον τίτλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ - ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Οι ομολογίες είναι αξιόγραφα, τα οποία εκδίδει η εταιρεία όταν επιθυμεί να συνάψει ομολογιακό δάνειο. Οι ομολογίες δεν παρέχουν μετοχικά δικαιώματα στους κατόχους τους, αλλά αποτελούν έντοκη απαίτηση τρίτων κατά της εταιρείας. Οι ομολογίες μπορεί να είναι είτε ανώνυμες είτε ονομαστικές ή εις διαταγή. Στην ομολογία συνήθως αναγράφεται η ονομαστική της αξία, τα προσδιοριστικά στοιχεία εξόφλησης της οφειλής, το επιτόκιο, ο δικαιούχος της οφειλής, τα τοκομερίδια και η υπογραφή των εκπροσώπων της εταιρείας.

Η έκδοση ομολογιών σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής αξίας είναι επιτρεπτή.

Ομολογιακό Δάνειο.

Με το ομολογιακό δάνειο η εταιρεία εξασφαλίζει μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση με ξένα κεφάλαια. Οι ομολογιούχοι δανειστές δε, έχουν το δικαίωμα απόληψης συγκεκριμένου τόκου κατά τη διάρκεια του δανείου.

Η έκδοση ομολογιακού δανείου αποφασίζεται από τη Γ.Σ. και μπορεί να γίνει για συγκεκριμένα πρόσωπα ή με δημόσια εγγραφή. Στην δεύτερη περίπτωση, το κεφάλαιο της εταιρείας θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 300.000 € και καταβλημένο, απαιτείται άδεια από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς και θα πρέπει μετά από 1 έτος οι ομολογίες να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο. Το ομολογιακό δάνειο με δημόσια εγγραφή μπορεί να είναι και μεγαλύτερο από το κεφάλαιο της Α.Ε.

Τα ομολογιακά δάνεια μπορούν να πάρουν διάφορες μορφές, οι κυριότερες από τις οποίες είναι:

- 1) Ομολογιακό δάνειο με κερδοφόρες ομολογίες: Σ' αυτήν την περίπτωση οι ομολογίες που εκδίδονται παρέχουν στους δικαιούχους το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της Α.Ε. μετά την αφαίρεση του πρώτου μερίσματος ή οποιωνδήποτε άλλων παροχών της εταιρείας. Η απόφαση για την έκδοση του δανείου παίρνεται από τη Γ.Σ. (τακτική έκδοση) ή από το Δ.Σ. μετά από εξουσιοδότηση της Γ.Σ. (έκτακτη έκδοση).
- 2) Ομολογιακό δάνειο με ενυπόθηκες ομολογίες: Σ' αυτήν την περίπτωση οι ομολογίες που εκδίδονται είναι ασφαλισμένες με υποθήκη σε ένα ή περισσότερα ακίνητα της εταιρείας ή τρίτου. Η απόφαση για την έκδοση του παίρνεται από τη Γ.Σ. με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Επίσης απαιτείται άδεια από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς η οποία αποτελεί και τον τίτλο εγγραφής.

3) Ομολογιακό Δάνειο με Μετατρέψιμες Ομολογίες: Σ' αυτήν την περίπτωση οι ομολογίες που εκδίδονται δίνουν το δικαίωμα στο δικαιούχο να τις μετατρέψει σε μετοχές και να συμμετέχει έτσι στα κέρδη της Α.Ε. Επόμενο της μετατροπής αυτής είναι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας που επιβάλλει τροποποίηση του καταστατικού. Η απόφαση για έκδοση του παραπάνω δανείου παίρνεται είτε από τη Γ.Σ. με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (τακτική έκδοση) είτε προβλέπεται από το καταστατικό η έπειτα από εξουσιοδότηση του Δ.Σ. από τη Γ.Σ. (έκτακτη έκδοση). Το ύψος του δανείου δε μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το 1/2 του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

Ο ομολογιούχος που μετατρέπει τις ομολογίες του σε μετοχές εισπράττει την αξία των ομολογιών και τον τόκο. Η μετατροπή γίνεται με μονομερή δήλωση του ομολογιούχου χωρίς να απαιτείται η συγκατάθεση της Α.Ε. και με παραλαβή από το δικαιούχο μετοχών αναλόγων των ομολογιών του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΑΥΞΗΣΗ - ΜΕΙΩΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σύμφωνα (Καραγιώργος -Γεωργίου σελ. 373) με το άρθρο 1α § ε, κάθε απόφαση για αύξηση κεφαλαίου απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού αλλά και δημοσίευση του. Έτσι στην απόφαση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να αναγράφεται το νέο κεφάλαιο, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που εκδίδονται, η ονομαστική τους αξία και γενικά οι όροι έκδοσης τους, καθώς και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρίας.

Είναι δυνατόν, σύμφωνα με το άρθρο 13, να μην τροποποιηθεί το καταστατικό, αρκεί όμως να προβλέπεται στο καταστατικό ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση, το Δ.Σ. έχει δικαίωμα με απόφαση του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, να αυξάνει το κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο. Μπορεί όμως η Γ.Σ. με πλειοψηφία των 2/3 να αποφασίσει αύξηση μέχρι και το πενταπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου της.

Για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου απαιτείται πρακτικό Δ.Σ. όπως και ανακοίνωση αύξησης μετοχικού κεφαλαίου με απόφαση του Δ.Σ. προς το εθνικό τυπογραφείο. Στη συνέχεια ακολουθεί επιστολή προς την Νομαρχία για τη δημοσίευση της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και στο σχετικό Φ.Ε.Κ. όπως και πιστοποίηση καταβολής του ποσού αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου είναι δυνατόν να γίνει με:

- νέες εισφορές. Οι εισφορές μπορούν να προέρχονται από τους παλαιούς μετόχους ή από νέους. Συνήθως η εσωτερική αξία των μετοχών δεν συμπίπτει με την ονομαστική τους αξία αλλά είναι μεγαλύτερη. Στην περίπτωση που οι εισφορές καλύπτονται από τους παλαιούς μετόχους δεν υπάρχει πρόβλημα. Ερώτημα γεννάται όταν οι εισφορές καλύπτονται από νέους μετόχους. Το ερώτημα είναι πως θα γίνει να μην ζημιώσουν οι παλαιοί εταίροι. Οι νέοι μέτοχοι θα πρέπει να αναλάβουν τις μετοχές σε τιμή υπέρ τω άρτιο ή να καταβάλουν στην εταιρία την ονομαστική αξία της μετοχής και στους παλαιούς ένα δικαίωμα εγγραφής. Οι εγγραφές θα είναι όμοιες με αυτές που γίνονται κατά τη σύσταση (Ηλιοκαυτός 9^η έκδοση).
- με μετατροπή σε κεφάλαιο των αποθεματικών, των αδιανέμητων κερδών και μερισμάτων, της πιστωτικής διαφοράς αναπροσαρμογής παγίων στοιχείων (Γήπεδα - Οικόπεδα και Κτίρια).

- I. I. Αν η αύξηση του κεφαλαίου γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών : (κατά το άρθρο 26 παρ 1 ν 3323) « Το εισόδημα που προέρχεται από αποθεματικά λογίζεται ως εισόδημα κινητών αξιών». Επομένως στο εισόδημα αυτό η εταιρία θα παρακρατήσει φόρο εισοδήματος από κινητές αξίες.
  - II. Αν η αύξηση κεφαλαίου προέρχεται από κεφαλαιοποίηση κερδών χρήσεως, ως κεφαλαιοποιθέντα κέρδη νοούνται τα μετά τη φορολογία κέρδη.
  - III. Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης αδιανέμητων κερδών προηγούμενων χρήσεων (λογαριασμός 42.00 Υπόλοιπο κερδών εις νέο), ισχύουν αναλογικά όσα αναφέρονται στην περίπτωση I.
- με μετατροπή των δανειστών σε μετόχους χωρίς όμως να αγνοείται το άρθρο 13 παράγραφος 5 σύμφωνα με το οποίο όταν η αύξηση δεν γίνεται με εισφορές προτιμούνται οι παλαιοί μέτοχοι, άρα στην περίπτωση αυτή απαιτείται απόφαση Γ.Σ., Ειδικά στην περίπτωση της μετατροπής ομολογιών σε μετοχές απαγορεύεται από το νόμο η χορήγηση μετοχών ονομαστικής αξίας μεγαλύτερης από την τιμή εκδόσεως των μετατροπούμενων ομολογιών (Ιγνατιάδης σελ 379).
  - με μετατροπή των ιδρυτικών τίτλων σε μετοχές, αφού και οι κάτοχοι αυτοί κατά την εξαγορά αντιμετωπίζονται όπως οι δανειστές,
  - με νέες εισφορές κατά την περίπτωση που απαιτείται από το νόμο η αύξηση κεφαλαίου λόγω αναπροσαρμογής του κατώτατου ορίου του μετοχικού κεφαλαίου,
  - με απορρόφηση εταιρίας. Σε αυτή τη περίπτωση η αύξηση επέρχεται με τα εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία της απορροφημένης εταιρίας, στους μετόχους της οποίας δίνονται μετοχές της αποροφώσας. Η απορρόφηση αποτελεί περίπτωση συγχωνεύσεως, επειδή δε με αυτή δημιουργούνται μεγάλες οικονομικές μονάδες, παρέχονται ειδικά κίνητρα όπως φορολογικές απαλλαγές και άλλα.

Θα πρέπει ακόμα να τονιστεί ότι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δίνει **δικαίωμα προτίμησης** στις νέες μετοχές που εκδίδονται, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της εταιρίας. Η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος προτίμησης καθορίζεται από το όργανο που αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα μήνα. Εάν λήξει και η προθεσμία αυτή και δεν έχει ασκηθεί το δικαίωμα προτίμησης τότε το δ.σ. διαθέτει ελεύθερα τις μετοχές. Σε περίπτωση που δεν καλυφθούν και οι νέες μετοχές, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ακυρώνεται εκτός κι αν έχει ορισθεί μερική κάλυψη του κεφαλαίου στην απόφαση της γενικής συνέλευσης, με ανάλογη τροποποίηση του καταστατικού. Το δικαίωμα προτίμησης των μετόχων μπορεί να καταργηθεί ή να περιορισθεί εφόσον το αποφασίσει η Γ.Σ. Το Δ.Σ θα πρέπει να καταβάλει έκθεση στη Γ.Σ,

στην οποία θα εξηγεί τους λόγους που επιβάλλουν τον περιορισμό ή την κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης και θα δικαιολογεί και την τιμή που προτείνεται για τις νέες μετοχές. Το δικαίωμα προτίμησης δεν μπορεί να Καταργηθεί εφόσον τις νέες μετοχές τις έχουν αναλάβει τράπεζες ή χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί για να τις προσφέρουν στους μετόχους. Δικαίωμα προτίμησης δεν υπάρχει όταν οι εισφορές είναι σε είδος.

Οι ημερολογιακές εγγραφές για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου είναι οι ίδιες που γίνονται κατά τη σύσταση.

Μείωση Κεφαλαίου

Όπως και με την αύξηση έτσι και για την μείωση κεφαλαίου για κάθε απόφαση απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού, άρα και έγκριση από το Υπουργείο Εμπορίου και δημοσίευση σύμφωνα με το νόμο.

Η μείωση μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόφαση της Γ.Σ. των μετόχων η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Η πρόσκληση για τη σύγκληση της Γ.Σ. και η απόφαση της για μείωση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να ορίζει το σκοπό της μείωσης καθώς και τον τρόπο πραγματοποίησης της.

Η απόφαση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση ορκωτού ελεγκτή, στην οποία να βεβαιώνεται η δυνατότητα της εταιρίας να ικανοποιήσει τους δανειστές της, σε διαφορετική περίπτωση δεν εγκρίνεται από τον Υπουργό, εκτός και αν η απόφαση για τη μείωση προβλέπει την ταυτόχρονη ισόποση, τουλάχιστον αύξηση του κεφαλαίου με ολική καταβολή του ποσού αυτής ή η μείωση του κεφαλαίου γίνεται προς κάλυψη ζημιών ή επιβάλλεται από το νόμο.

Η μείωση του κεφαλαίου διακρίνεται σε πραγματική ή εκούσια και γίνεται όταν η εταιρία συνεχίζει να πραγματοποιεί ζημίες και έτσι δεν υπάρχει προοπτική να κάνει διανομή μερίσματος στους μετόχους και όταν το κεφάλαιο είναι δυσανάλογο σε σχέση με τον κύκλο εργασιών της εταιρίας., ενώ υποχρεωτική μείωση γίνεται στην περίπτωση που δεν εισπράττονται τα ποσά των υπόλοιπων δόσεων, δηλαδή στην περίπτωση της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου με δόσεις. Η εταιρία είναι υποχρεωμένη να εκδώσει νέες μετοχές ίσες μ' αυτές που ακυρώθηκαν. Αν αποτύχει η πώληση των νέων μετοχών, τότε η εταιρία είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου, κατά την αξία των μετοχών που δεν πωλήθηκαν.

Η μείωση του κεφαλαίου μπορεί να είναι εκούσια ή ακούσια.

Η εκούσια ελάττωση μπορεί να γίνει είτε:

- με επιστροφή εισφορών είτε
- με απόσβεση ζημιών

Στην πρώτη περίπτωση πρόκειται για ουσιαστική (πραγματική) μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ στη δεύτερη για τυπική (λογιστική) μείωση του κεφαλαίου, δεδομένου ότι το κεφάλαιο ήταν και προηγούμενα ουσιαστικά μειωμένο λόγω των ζημιών και η πράξη της μείωσης σκοπό έχει να εμφανίσει και τυπικά το πραγματικό ύψος του κεφαλαίου. Από τεχνική άποψη η μείωση μπορεί να γίνει με :

- Ισόποση μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών
- Ακύρωση ορισμένου αριθμού μετοχών
- Αντικατάσταση των νέων μετοχών με μικρότερο αριθμό νέων μετοχών

Έστω ότι το μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης μειώνεται κατά 10.000 € λόγω:

1. Δυσαναλογίας προς τις ανάγκες της επιχείρησης
2. Εξαγοράς και ακύρωσης μετοχών
3. Λόγω ζημιών

1. Δυσαναλογίας προς τις ανάγκες της επιχείρησης

		Χρέωση	Πίστωση
40.00	καταβεβλημένο κεφαλαίο	10.000	
53.16	Αποδοση λόγω αποσβέσεων		
	Ή μείωση κεφαλαίου		10.000
<hr/>			
53.16	Αποδοση λόγω αποσβέσεων		
	Ή μείωση κεφαλαίου	10.000	
38.00	Ταμείο		10.000
<hr/>			
2. Εξαγοράς και ακύρωσης μετοχών			
34.25	Ίδιες μετοχές	10.000	
38.00	Ταμείο		10.000
<hr/>			
40.00	Καταβεβλημένο κεφαλαίο	10.000	
34.25	Ίδιες μετοχές		10.000

3. Για κάλυψη ζημιών

		Χρέωση	Πίστωση
40.00	καταβλημένο κεφάλαιο	10.000	
53.16	Αποδοση λόγω αποσβέσεων		
	Ή μείωση κεφαλαίου		10.000
<hr/>			
53.16	Αποδοση λόγω αποσβέσεων		
	Ή μείωση κεφαλαίου	10.000	
42.02	Υπόλοιπο ζημιών Προηγ. Χρησ.		10.000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

Η ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ Α.Ε

Ο νόμος για τις Α.Ε περιέχει επίσης διατάξεις, που καθορίζουν ορισμένη σειρά στη διάθεση των κερδών της Α.Ε. Έτσι σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές:

- A. Αφαιρείται το 5% τουλάχιστο των καθαρών κερδών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει το ένα τρίτο τουλάχιστο του μετοχικού κεφαλαίου,
- B. Από το υπόλοιπο κρατείται ποσοστό 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου δια την καταβολή πρώτου μερίσματος στους μετόχους. Πρέπει όμως να προστεθεί, ότι στο σημείο αυτό επήλθε τροποποίηση με διάταξη νεότερου νόμου, σύμφωνα με την οποία οι ανώνυμες εταιρίες είναι υποχρεωμένες να διανέμουν κατ' έτος στους μετόχους τους τμήμα των καθαρών κερδών, όχι κατώτερο από το 35% αυτών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού.

Όπως είναι φανερό, ο νεότερος νόμος περιέχει διαφορετική βάση υπολογισμού του μερίσματος, σε σχέση με το βασικό νόμο 2190/20. Ο νεότερος νόμος θέλησε να επαυξήσει τα δικαιώματα του μετόχου, γι' αυτό και όρισε ότι ο υπολογισμός που προβλέπει (35%κτλ), εφαρμόζεται αν το διανεμητέο ως μέρισμα τμήμα των κερδών είναι μεγαλύτερο από εκείνο που προκύπτει με την εφαρμογή του 6%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Με τον όρο απόσβεση κεφαλαίου (amortissement du capital) νοείται η ολική ή τμηματική απόδοση στους μετόχους της ονομαστικής αξίας των μετοχών που γίνεται είτε από τα αποθεματικά είτε από τα καθαρά κέρδη.

Η απόσβεση διαφέρει από την μείωση του κεφαλαίου. Στην απόσβεση του κεφαλαίου, λόγω του ότι η επιστροφή του γίνεται από τα αποθεματικά ή από τα καθαρά κέρδη, δεν μειώνεται το κεφάλαιο που αντίθετα παραμένει και εμφανίζεται στον ισολογισμό με το ίδιο ύψος και μετά την απόσβεση, ελαττώνεται όμως η καθαρή περιουσία της επιχείρησης. Στην μείωση εξ άλλου του κεφαλαίου, μειώνεται το κεφάλαιο παράλληλα με την μείωση της καθαρής περιουσίας (εκτός της περίπτωσης λόγω ζημιών, στην οποία δεν μειώνεται η καθαρή περιουσία, διότι ήταν ήδη μειωμένη λόγω ζημιών).

Σε αντικατάσταση των μετοχών που αποσβέστηκαν δίνονται οι λεγόμενες **μετοχές επικαρπίας**. Οι μετοχές αυτές διατηρούν όλα τα δικαιώματα των μετοχών που δεν έχουν αποσβεστεί δεν έχουν όμως τα παρακάτω δικαιώματα:

I. Δεν μετέχουν στη διανομή πρώτου μερίσματος, επειδή αυτό θεωρείται κατά κάποιο τρόπο ως τόκος επί του κεφαλαίου, το οποίο όμως αποδόθηκε.

II. Κατά την εκκαθάριση δεν μετέχουν στη διανομή του μετοχικού κεφαλαίου, αφού στο παρελθόν τους έχει αποδοθεί, μετέχουν όμως στη διανομή του ποσού που απομένει, μετά την απόδοση του κεφαλαίου στις μη αποσβεσθείσες μετοχές.

Από τεχνική άποψη, η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου είναι δυνατό να γίνει:

I. Είτε με ολοκληρωτική απόσβεση του κεφαλαίου, οπότε θα επιστραφεί η αξία των μετοχών σε όλους τους μετόχους. Όπως είναι φανερό, για να γίνει αυτό θα πρέπει να υπάρχει ήδη σχηματισμένο αποθεματικό για το συνολικό ύψος του κεφαλαίου ή να υπάρχουν κέρδη (κατά το έτος αποσβέσεως) ίσα τουλάχιστο με το ύψος του κεφαλαίου.

II. Είτε με τμηματική απόσβεση του κεφαλαίου που είναι δυνατό να γίνει με δύο μερικότερους τρόπους:

-είτε να αποσβεσθεί εξ ολοκλήρου ορισμένος αριθμός μετοχών

-είτε να αποσβεσθούν όλες οι μετοχές κατά ένα μέρος τους

III. Είτε με εξαγορά ενός αριθμού μετοχών - όχι όμως και του συνόλου των μετοχών- με σκοπό την απόσβεση. Στην εταιρία συμφέρει να ακολουθήσει την διαδικασία αυτή, όταν η αγοραία αξία των μετοχών είναι μικρότερη από την αξία που κατέβαλλαν οι μέτοχοι κατά την έκδοση και διάθεση των μετοχών σε αυτούς, οπότε η εταιρία επωφελείται από την διαφορά.

Τονίζεται ότι στην περίπτωση της αποσβέσεως με εξαγορά διαφέρει από τις υπόλοιπες περιπτώσεις αποσβέσεως του κεφαλαίου, διότι στους κατόχους των μετοχών δεν τους δίνονται μετοχές επικαρπίας, δεδομένου ότι μόνοι τους θέλησαν να πουλήσουν τις μετοχές τους και να αποβάλλουν την ιδιότητα του μετόχου. Για το λόγο αυτό προηγουμένως αναφέρθηκε ότι δεν είναι δυνατή η εξαγορά του συνόλου των μετοχών αφού δεν νοείται Α.Ε χωρίς μετόχους.

Επιπλέον ο τρόπος αυτός αποσβέσεως αυξάνει την αξία των μετοχών που δεν αποσβέστηκαν. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ενώ μειώνεται ο αριθμός των μετόχων, το κεφάλαιο παραμένει σταθερό αφού δεν θίγεται το ύψος του κεφαλαίου. Η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου αν και δεν ήταν άγνωστη ως θεσμός στον έλληνα νομοθέτη²⁷⁷, εντούτοις δεν ήταν ρυθμισμένη στο ελληνικό δίκαιο για τις ανώνυμες εταιρίες, με συνέπεια να δημιουργούνται διάφορες αμφισβητήσεις²⁷⁸, Ήδη όμως ο ν. 2190/20 (άρ. 15α) μετά τις τροποποιήσεις, συμπληρώσεις κ.τ.λ. που υπέστη με τα π.δ. 409/28.11.86 και 498/31.12.87 προκειμένου να προσαρμοσθεί στις σχετικές οδηγίες (directives) της Ε.Ο.Κ. προβλέπει τα εξής: «1. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι η Γενική Συνέλευση έχει το δικαίωμα με απόφαση της, που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρ. 29 παρ. 1 και 31 παρ. 1 να προβαίνει στην ολική ή μερική απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου. Η απόσβεση αυτή δεν αποτελεί μείωση του μετοχικού κεφαλαίου. Επίσης η Γενική Συνέλευση μπορεί, με απόφαση της που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρ. 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2, να προβαίνει σε ολική ή μερική απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου, που δεν προβλέπεται από το καταστατικό.

2. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρ. 7β.

3. Η απόσβεση γίνεται με την καταβολή στους μετόχους της εταιρίας του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους. Η καταβολή αυτή δεν αποτελεί επιστροφή της αναλογίας των μετοχών αυτών στο μετοχικό κεφάλαιο, ή της αναλογίας του μέρους αυτών που έχει καταβληθεί. Η απόσβεση γίνεται πάντοτε με τη χρησιμοποίηση

σχηματισμένων ειδικών αποθεματικών ή με ποσά που διανέμονται σύμφωνα με τα άρ. 44α και 45.

4. Οι μέτοχοι των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεσθεί, διατηρούν τα δικαιώματα τους, με εξαίρεση το δικαίωμα της επιστροφής της εισφοράς τους και το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του πρώτου μερίσματος, σύμφωνα με το άρ. 45, που εισπράττεται μόνο από τις μετοχές που δεν έχουν αποσβεσθεί.

5. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετόχων, η εγκυρότητα της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, που αφορά την απόσβεση του κεφαλαίου, εξαρτάται από την έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών των μετόχων που τα δικαιώματα τους θίγονται από την απόφαση αυτή. Η έγκριση παρέχεται με απόφαση των μετόχων της κατηγορίας που θίγεται και λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση, με τα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας που προβλέπονται από τα άρ. 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2. Για τη σύγκληση αυτής της συνέλευσης, τη συμμετοχή σ' αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψης αποφάσεων, την ψηφοφορία και την ακύρωση αποφάσεων της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη Γενική Συνέλευση των μετόχων».

Παράδειγμα: έστω ότι η εταιρία που εξετάστηκε προηγουμένως επιθυμεί να αποσβέσει 20.000€ από το μετοχικό της κεφάλαιο. Το ποσό αυτό καλύπτεται κατά 15.000 € από τα αποθεματικά της επιχείρησης και κατά 5.000€ από τα κέρδη χρήσεως. Οι ημερολογιακές εγγραφές θα έχουν ως εξής:

		Χρέωση	Πίστωση
41.05	Έκτακτα αποθεματικά	15.000	
88	Αποτελέσματα προς διάθεση		15.000
88.07	Λογ/μος αποθεματικών προς διαθ.		
<hr/>			
88	Αποτελέσματα προς διάθεση	15.000	
88.07	Λογ/μός αποθεματικών προς διαθ.		
53	Πιστωτές διάφοροι		15.000
53.16	Μέτοχοι αξία μετ. Προς απόδοση		
<hr/>			
88	Αποτελέσματα προς διάθεση	5.000	
88.99	Κέρδη προς διάθεση		
53	Πιστωτές διάφοροι		5.000
53.16	Μέτοχοι αξία μετ. Προς απόδοση		
<hr/>			
53	Πιστωτές διάφοροι	20.000	
53.16	Μέτοχοι αξία μετ. Προς απόδοση		
38.00	Ταμείο		20.000
<hr/>			
40	Κεφάλαιο	20.000	
40.00	Καταβεβλ. ΜΚ κοινών μετχ		
40	Κεφάλαιο		20.000
40.04	Κοινό ΜΚ αποσβεσμένο		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12°

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ- ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ- ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Τα αποθεματικά αποτελούν τμήμα του υπό οικονομική έννοια ιδίου κεφαλαίου μιας επιχειρήσεως και δημιουργούνται κατά κανόνα από την αποταμίευση (παρακράτηση, δηλ. μη διανομή) κερδών οποιασδήποτε μορφής και από οποιαδήποτε αιτία. Έτσι συνήθως μεν και τακτικά προέρχονται από παρακράτηση από τα ετήσια κέρδη ,είναι όμως δυνατόν να προέρχονται και από άλλα έκτακτα γεγονότα, όπως από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, από την υποχρεωτική ελάττωση του μετοχικού κεφαλαίου,(οπότε το ποσό των δόσεων που κατέβαλε ήδη ο μέτοχος παραμένει ,όπως είδαμε στην εταιρεία) και ούτω καθ' εξής.

Λόγω των σκοπών στους οποίους αποβλέπει η δημιουργία αποθεματικών, ο σχηματισμός τους από οικονομική άποψη επιβάλλεται και συνδέεται όχι μόνο με τις εταιρικές επιχειρήσεις (ούτε μόνο με τις κεφαλαιουχικές εταιρείες), αλλά με κάθε επιχείρηση. Εντούτοις, όπως είδαμε, η δημιουργία ενός ελαχίστου αποθεματικού έχει επιβληθεί από τον νόμο ως υποχρέωση στην Α.Ε. και στην Ε.Π.Ε. **Ειδικότερα με την δημιουργία αποθεματικών επιτυγχάνονται οι εξής σκοποί 256:**

1. Η αύξηση της καθαρής περιουσίας. Η επιχείρηση αυτοχρηματοδοτείται, μπορεί να αναπτυχθεί αυτοδύναμα, χωρίς να εξαρτάται από το ξένο κεφάλαιο και χωρίς να διατρέχει τους κινδύνους που δημιουργεί πολλές φορές η χρησιμοποίηση του ξένου κεφαλαίου. Αλλά και όταν παραστεί ανάγκη χρησιμοποίησης ξένου κεφαλαίου, οι όροι είναι ευνοϊκότεροι ,αφού με τα αποθεματικά αυξάνει η οικονομική επιφάνεια της επιχειρήσεως και επομένως και η πιστοληπτική ικανότητα της.

2. Η διαφύλαξη της σταθερότητας και ακεραιότητας του κεφαλαίου, που σε ορισμένες μορφές εταιρειών αποτελεί, κατά τα γνωστά, τη μόνη πηγή ικανοποίησης των δανειστών. Έτσι σε περίπτωση πραγματοποίησης ζημιών ή έκτακτων ή μεγάλης εκτάσεως εξόδων, το μετοχικό (η εταιρικό) κεφάλαιο (που αλλιώς θα είχε μειωθεί) παραμένει αμείωτο.

3. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο σχηματισμός αποθεματικών είναι δυνατόν να αποβλέπει στην άσκηση κατάλληλης πολιτικής μερίσματος (Ινιάβηά ρολίον), δηλ στη διανομή σχετικά σταθερού μερίσματος (reserve de regularization de dividendes). Έτσι σε χρήσεις μεγάλων κερδών περιορίζεται η διανομή μερίσματος (και αντίστοιχα σχηματίζεται αποθεματικό), ενώ ενισχύεται η διανομή μερίσματος σε χρήσεις ελλειπών κερδών(και αντίστοιχα διατίθεται το αποθεματικό), ή ακόμα γίνεται διανομή μερίσματος και σε ζημιογόνες χρήσεις με τη διάθεση σχηματισμένου από κερδοφόρες χρήσεις αποθεματικού .Η

σταθερότητα του διανεμόμενου μερίσματος είναι σημαντικός παράγοντας 257 που λαμβάνεται υπόψη από τους επενδυτές, προκειμένου να επιλέξουν μεταξύ μετοχών διαφόρων Α.Ε.

Τα αποθεματικά ,όπως είναι γνωστό, εμφανίζονται στο παθητικό σκέλος του ισολογισμού, αφού αποτελούν και αυτά τμήμα του υπό οικονομική έννοια κεφαλαίου της επιχειρήσεως. Αν θελήσουμε όμως να βρούμε το αντίκρισμα τους στο ενεργητικό σκέλος του ισολογισμού, δεν θα πρέπει να νομίσουμε ότι θα είναι κατ' ανάγκη ενσωματωμένα σε συγκεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού. Διότι ακόμη και όταν κατά τη σύσταση του αποθεματικού αυτό έχει ενσωματωθεί σε συγκεκριμένο ενεργητικό στοιχείο(π.χ. καταβάλλεται σε μετρητά η διαφορά από την υπέρ το άρτιο έκδοση μετοχών),αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι η ενσωμάτωση θα εξακολουθήσει να υφίσταται και κατόπιν.

Η ύπαρξη ενός αποθεματικού γενικά σημαίνει, ότι το ενεργητικό ως σύνολο υπερβαίνει το μετοχικό κεφάλαιο (αν πρόκειται για Α.Ε.), το υπόλοιπο των κερδών ει νέο 258 και τις προς τρίτους υποχρεώσεις κατά το ποσό του αποθεματικού. Μόνο όταν επενδύεται ή τοποθετείται (ή δεσμεύεται) ένα αποθεματικό σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ,μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ του αποθεματικού και συγκεκριμένου ενεργητικού στοιχείου, όπως π.χ. συμβαίνει (κατ 'επιταγή του νόμου) με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή τους συνεταιρισμούς.

Διάκριση Αποθεματικών:

Είναι (Α. Ιγνατιάδης, (1993) *Θεωρητική και Εφαρμοσμένη Λογιστική Εταιρικών Επιχειρήσεων*, σελ 362) δυνατό να γίνουν διάφορες διακρίσεις με βάση διάφορα κριτήρια, πχ με το κριτήριο του χρόνου σχηματισμού ή του αιτίου σχηματισμού κ.ο.κ. Στη συνέχεια διάκριση γίνεται διάκριση των αποθεματικών με μόνο κριτήριο την εμφάνιση τους ή μη στον ισολογισμό. Τα αποθεματικά με το παραπάνω κριτήριο είναι τα εξής :

- Εμφανή
- Λανθάνοντα
- Αφανή

I. Τα εμφανή είναι τα εμφανιζόμενα στον ισολογισμό της εταιρίας με τον κατάλληλο τίτλο. Σύμφωνα με τον καθηγητή Καραγιώργο (**Καραγιώργος & Γεωργίου**,(2004) *Λογιστική Εταιριών και Φορολογία Εισοδήματος*, Εκδόσεις Γερμανός,σελ 169) τα εμφανή αποθεματικά χωρίζονται και στις εξής κατηγορίες:

Τακτικό αποθεματικό

Σ' αυτόν το λογαριασμό καταχωρείται το 1/20 των ετήσιων καθαρών κερδών των ανωνύμων εταιριών. Το ποσό αυτό επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν.2190/20 προς σχηματισμό αποθεματικού και η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική, μόλις φτάσει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό κατατάσσεται στα υποχρεωτικά αποθεματικά καθώς και στα ειδικά αφού προορίζεται αποκλειστικά για την κάλυψη ζημιών και γι' αυτό δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για άλλο σκοπό αλλά ούτε και να κεφαλαιοποιηθεί. Το ποσοστό 5% αποτελεί το ελάχιστο όριο που προβλέπει ο νόμος. Το καταστατικό όμως μπορεί να προβλέψει μεγαλύτερο ποσό.

Επίσης δεν είναι υποχρεωμένη η εταιρία να δημιουργήσει τακτικό αποθεματικό όταν γίνεται φορολογική αναμόρφωση των κερδών της χρήσης και ο φόρος εισοδήματος υπερκαλύπτει το σύνολο των καθαρών κερδών και όταν τα κέρδη χρήσεως υπερκαλύπτονται (συμψηφίζονται) από ζημίες προηγούμενων χρήσεων.

Το τακτικό αποθεματικό αποτελείται από ποσά που υπόκεινται σε φορολογία, για το λόγο αυτό αν μεταφερθούν ποσά από το αφορολόγητο αποθεματικό σε τακτικό αποθεματικό, τότε υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

Εξάλλου έχει γίνει δεκτό ότι δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός της ζημίας με κέρδη παρελθόντων ετών, έτσι δεν επιτρέπεται συμψηφισμός της ζημίας με τακτικό αποθεματικό που δημιουργείται προς κάλυψη ζημίας.

Σε περίπτωση κάλυψης ζημίας από το τακτικό αποθεματικό η εταιρία χάνει το δικαίωμα να μεταφέρει ζημίες με αποτέλεσμα και να φορολογείται περισσότερο αλλά και να προκύπτει μείωση αποθεματικού. Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται από τα κέρδη της χρήσεως (λογιστικά) και αφού αφαιρεθεί ο αναλογών επ' αυτών φόρος εισοδήματος και όχι ο αναλογών σ¹ αυτό φόρος εισοδήματος που έχει προκύψει από ενδεχόμενη φορολογική αναμόρφωση των κερδών.

Αποθεματικά καταστατικού

Τα αποθεματικά που δεν προβλέπονται από τον νόμο, αλλά από τις διατάξεις του καταστατικού της εταιρίας υπό την προϋπόθεση να μην επηρεάζουν το φόρο εισοδήματος, το τακτικό αποθεματικό και τη διανομή του υποχρεωτικού μερίσματος.

Ειδικά αποθεματικά

Καταχωρούνται τα αποθεματικά που έχουν ειδικό προορισμό ο οποίος ορίζεται από το καταστατικό ή από τη γενική συνέλευση ή από το νόμο.

Έκτακτα αποθεματικά

Καταχωρούνται τα αποθεματικά που σχηματίζονται με απόφαση της γενικής συνέλευσης και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης της εταιρίας.

Αφορολόγητα αποθεματικά

Καταχωρούνται τα αφορολόγητα αποθεματικά που δε φορολογούνται. Το κράτος για να βοηθήσει την ανάπτυξη ορισμένων περιοχών και επαγγελματικών κλάδων με την ίδρυση νέων επιχειρήσεων ή την επέκτασή τους ή την ανανέωση του εξοπλισμού τους, δίνει διάφορες φορολογικές απαλλαγές σε μη διανεμηθέντα κέρδη για όσο χρόνο παραμείνουν στη μορφή των αποθεματικών. Δηλαδή δεν πρόκειται περί απαλλαγής αλλά αναβολής από τη φορολογία εισοδήματος αφού τα αποθεματικά αυτά θα φορολογηθούν οπωσδήποτε κατά τη λύση της εταιρίας ή σε περίπτωση διανομής τους στους μετόχους.

II. Τα λανθάνοντα αποθεματικά δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό με ιδιαίτερο λογαριασμό, αλλά οι συνθήκες εμφανίσεως των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας δείχνουν την ύπαρξη αυτών των αποθεματικών αλλά όχι και το ύψος τους. Π.χ μια επαρχιακή επιχείρηση λόγω εφαρμογής αυξημένων αποσβέσεων εμφανίζει ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο με αξία 0,01€, λόγω ολοσχερούς αποσβέσεως και παρά το γεγονός ότι το περιουσιακό στοιχείο αυτό έχει διάρκεια ζωής ακόμη 3 χρόνια. Είναι προφανές ότι η αξία του εν λόγω στοιχείου δεν μπορεί να ισούται με 0,01 € αλλά ο αναγνώστης του ισολογισμού δεν μπορεί να γνωρίζει την πραγματική αξία του στοιχείου αυτού. Η ύπαρξη του λανθάνοντος αποθεματικού είναι αναγνώστη αλλά το ύψος του άγνωστο.

III. Τα αφανή αποθεματικά όχι μόνο δεν εμφανίζονται με ιδιαίτερο λογαριασμό (αποθεματικού) στον ισολογισμό αλλά ούτε και η εξακρίβωση του ύψους τους είναι δυνατή από τον ισολογισμό. Π.χ εμφανίζονται στοιχεία του ενεργητικού υποτιμημένα ή παραλείπονται εντελώς στοιχεία του ενεργητικού ή γίνονται αντιστροφές στο πλαίσιο του παθητικού.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Ως πρόβλεψη νοείται η με τις εγγραφές τέλους χρήσεως ή πιθανή υποτίμηση ενεργητικών ή υπερτίμηση παθητικών στοιχείων, όταν το ύψος των αντίστοιχων μεγεθών δεν είναι γνωστό κατά το χρόνο κλεισίματος, ή όταν ο χρόνος πραγματοποίησεως του πιθανού γεγονότος είναι άγνωστος κατά το κλείσιμο της χρήσεως, ή και τα δύ0259.

Μ' άλλα λόγια, οι προβλέψεις δημιουργούνται με επιβάρυνση της κλειόμενης χρήσεως για την αντιμετώπιση κινδύνων που έχουν ήδη διαφανεί, αλλά είναι άγνωστη η οικονομική τους έκταση, αποτελούν δε, όπως ήδη σημειώσαμε (βλ. παραγρ. 9 αυτού του κεφαλαίου), έκφραση της γνωστής αρχής της συντηρητικότητας που είναι ρητά πια διατυπωμένη στο νόμο για τις Α.Ε. (άρ. 43 παρ. 1). Ως παραδείγματα κινδύνων, που έχουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά και δίνουν λαβή σε κίνηση λογαριασμών προβλέψεων, θα μπορούσαν να αναφερθούν οι κίνδυνοι από εκκρεμείς (κατά το χρόνο του ισολογισμού) δίκες, αμφισβητήσεις με το Δημόσιο όσον αφορά την υπαγωγή ή μη της επιχειρήσεως σε συγκεκριμένο φόρο (π.χ. φόρο εισοδήματος, ή το φόρο προστιθέμενης αξίας -Φ.Π.Α. ή ορισμένη έκτακτη εισφορά επί των δανείων και πιστώσεων, ή επί των κερδών κ.ο.κ.), κίνδυνοι από υπερτίμηση του συναλλάγματος σε περίπτωση υποχρεώσεων εξοφλητέων σε συνάλλαγμα, κίνδυνος από υποτίμηση του συναλλάγματος σε περίπτωση απαιτήσεων εισπρακτέων σε συνάλλαγμα (και στις δύο περιπτώσεις όταν η επιχείρηση δεν έχει τη δυνατότητα να αποτρέψει τον κίνδυνο υπερτιμήσεως ή υποτιμήσεως προαγοράζοντας ή προπωλώντας αντίστοιχα συνάλλαγμα, ή ασφαλιζόμενη για τον κίνδυνο αυτό). Επίσης κίνδυνος υποτιμήσεως αποθεμάτων εμπορεύσιμων στοιχείων (εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων υλών, κ.τ.λ.), ή παγίων στοιχείων (ακινήτων κ.τ.λ.), κίνδυνος από επισφαλείς απαιτήσεις.

Διάκριση των προβλέψεων.

Οι προβλέψεις διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- 1) Προβλέψεις για κινδύνους εκμεταλλεύσεως.
- 2) Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους.

Το χαρακτηριστικό των προβλέψεων εκμεταλλεύσεως είναι ότι προορίζονται να καλύψουν έξοδα της χρήσεως, που πιθανολογούνται ότι θα πραγματοποιηθούν μετά από το χρόνο σχηματισμού των προβλέψεων και τα οποία αν είχαν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της χρήσεως, θα είχαν καταχωρηθεί στους λογαριασμούς της ομάδας 6 (οργανικά κατ'είδος έξοδα).

Γι' αυτή την κατηγορία των προβλέψεων το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.) έχει αφιερώσει τους λογαριασμούς 68 (ως οργανικό έξοδο της χρήσεως που γίνεται η πρόβλεψη) και 44.00-44.09 (ως λογαριασμούς στα πλαίσια της ομάδας 4, οι οποίοι είναι προορισμένοι να καλύψουν σε επόμενη χρήση το γεγονός, λόγω του οποίου δημιουργήθηκαν, αν και όταν αυτό συμβεί). Ως προβλέψεις εκμεταλλεύσεως το Ε.Γ.Λ.Σ. αναφέρει ρητά τις προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (λογ. 68.00 και 44.00) και τις προβλέψεις για υποτιμήσεις συμμετοχών σε λοιπές, πλην Α.Ε., επιχειρήσεις (λογ. 68.01 και 44.09).

Για τις προβλέψεις εξάλλου για έκτακτους κινδύνους το Ε.Γ.Λ.Σ. έχει δημιουργήσει τους λογαριασμούς 83 (ως λογαριασμούς επιβαρύνσεως της χρήσεως που γίνεται η πρόβλεψη) και 44.10-44.99 (ως λογαριασμούς στα πλαίσια της ομάδας 4, οι οποίοι έχουν τον ίδιο προορισμό που έχουν και οι λογαριασμοί 44.00-44.09, βλ. τα γραφόμενα στις προηγούμενες σειρές). Ως προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους το Ε.Γ.Λ.Σ. αναφέρει τις προβλέψεις απαξιώσεων και υποτιμήσεων πάγιων στοιχείων (λογ. 83.10 και 44.10), προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις (λογ. 83.11 και 44.11), προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους και έκτακτα έξοδα (83.12 και 44.12), προβλέψεις για έξοδα προηγούμενων χρήσεων (λογ. 83.13 και 44.13), προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές από αποτίμηση απαιτήσεων και λοιπών υποχρεώσεων (λογ. 83.98 και 44.14) κ.τ.λ.

Ο εφαρμοσμένος λογιστικός χειρισμός των προβλέψεων κατά το Ε.Γ.Λ.Σ.

Κατά τη χρήση που σχηματίζονται προβλέψεις:

1) Για τις προβλέψεις, εκμεταλλεύσεως χρεώνεται ο λογαριασμός των Προβλέψεων, εκμεταλλεύσεως εξόδου (κωδικός 68 και οι υπό-λογαριασμοί του) και πιστώνεται ο λογαριασμός της πρόβλεψης της 4ης ομάδας (κωδικοί 44.00 -44.09), ως λογαριασμός προορισμένος να καλύψει στο μέλλον τα γεγονότα που προαναφέραμε.

Ο λογαριασμός 68 Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως ως οργανικό έξοδο μεταφέρεται στη συνέχεια στο χρεωστικό σκέλος του λογαριασμού 80 Γενική εκμετάλλευση (βλ. υπόδειγμα του λογισμού Γενική εκμετάλλευση στην παράγραφο 10 αυτού του κεφαλαίου), στο οποίο ως γνωστό, μεταφέρονται και όλα τα άλλα οργανικά έξοδα εκμεταλλεύσεως, προκειμένου σε συνδυασμό με τα οργανικά έσοδα να προσδιορισθεί το οργανικό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως της χρήσεως.

2) Για τις προβλέψεις για έκτακτα γεγονότα αντί του 68 χρεώνεται ο λογαριασμός Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους (κωδικός 83 και οι υπολογαριασμοί του) ως λογαριασμός που θα μειώσει το συνολικό αποτέλεσμα χρήσεως (όχι όμως το οργανικό

αποτελέσματα χρήσεως), μεταφερόμενος στον 86 Αποτελέσματα χρήσεως πιστώνεται δε ο λογαριασμός της προβλέψεως της ομάδας 4 (κωδικοί 44.10 - 44.15), ως λογαριασμός προορισμένος να καλύψει τα έκτακτα γεγονότα για τα οποία συνεστήθη: απαξιώσεις και υποτιμήσεις, επισφαλείς, κ.τ.λ.

Είναι προφανές από τα παραπάνω, ότι οι προβλέψεις δεν σχηματίζονται με παρακράτηση από τα κέρδη, όπως συμβαίνει με τα αποθεματικά, αλλά με χρέωση λογαριασμού εξόδου (οι προβλέψεις εκμεταλλεύσεως), ή αποτελεσματικού λογαριασμού (οι προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους). Συνεπώς εφόσον οι προβλέψεις αποτελούν επιβάρυνση της χρήσεως κατά την οποία διαφάνηκε ο κίνδυνος, αυτές διενεργούνται ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι κερδών, όπως και κάθε άλλο οργανικό ή ανόργανο έξοδο (μισθοί, τόκοι, ενοίκια, πρόστιμα και προσαυξήσεις, ποινικές ρήτρες κ.τ.λ.). Μ' άλλα λόγια, οι προβλέψεις αποτελούν προσδιοριστικό στοιχείο του οργανικού ή του συνολικού αποτελέσματος χρήσεως και όχι διάθεση αυτών, ενώ το αντίθετο συμβαίνει με τα αποθεματικά (αποτελούν διάθεση των κερδών χρήσεως και όχι προσδιοριστικό στοιχείο τους. Ο σχηματισμός των αποθεματικών προϋποθέτει 260 την ύπαρξη κερδών).

Όσον αφορά τους μελλοντικούς λογιστικούς χειρισμούς των λογαριασμών προβλέψεων της ομάδας 4, αυτοί εξαρτώνται από την εξέλιξη των κινδύνων λόγω των οποίων δημιουργήθηκαν.

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ

Αποτελούν και αυτές έννοια συγγενή με τα αποθεματικά και τις προβλέψεις, με τις έννοιες των οποίων παρουσιάζει ομοιότητες, αλλά και διαφορές.

Έτσι με τα αποθεματικά μοιάζουν δεδομένου ότι: α) σχηματίζονται πάντοτε από κέρδη, β) αποβλέπουν συνήθως στην επαύξηση των μέσων δράσεως, γ) η ενσωμάτωσή τους στην καθαρή περιουσία οριστικοποιείται όταν πραγματοποιηθεί το γεγονός για το οποίο έγινε η κράτηση, δ) ο σχηματισμός τους κατά κανόνα δεν επιβάλλεται από το νόμο, αλλά από την επιχειρησιακή σκοπιμότητα, (σημειώνεται εντούτοις ότι ο σχηματισμός ορισμένων αποθεματικών σε ορισμένες εταιρικές μορφές είναι υποχρεωτικός από το νόμο).

Με τις προβλέψεις μοιάζουν δεδομένου ότι: α) αφορούν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, β) όταν δεν πραγματοποιηθεί το γεγονός για το οποίο έγινε η κράτηση μεταφέρονται στα αποτελέσματα (από τα οποία αφαιρέθηκαν), γ) η θέση τους στην καθαρή περιουσία είναι προσωρινή, μέχρις ότου πραγματοποιηθεί το γεγονός ή γίνει ανέφικτη η πραγματοποίησή του. Μια συνηθισμένη περίπτωση κρατήσεως, είναι η κράτηση για ανανέωση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της επιχειρήσεως, ή για επέκταση.

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ.

Η απόσβεση αποτελεί έξοδο και επομένως η διενέργεια της δεν εξαρτάται από την ύπαρξη κερδών, συνεπώς διενεργείται και σε ζημιολύστες χρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο **ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ**

Μετά την απόφαση λύσεως της εταιρείας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση είναι το τελικό στάδιο ζωής της Α.Ε. και αποσκοπεί στη ρευστοποίηση του ενεργητικού, την εξόφληση των υποχρεώσεων προς τρίτους και την επιστροφή του εναπομένου μέρους της περιουσίας στους μετόχους.

Για να γίνει η εκκαθάριση η Γ.Σ. ορίζει εκκαθαριστές, οι οποίοι μόλις αναλάβουν τα καθήκοντα τους υποχρεούνται να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να συντάξουν ισολογισμό.

Στη διάρκεια της εκκαθάρισεως η Γ.Σ. των μετοχών διατηρεί όλα τα δικαιώματα της και εγκρίνει τους λογαριασμούς της εκκαθάρισεως, καθώς και την απογραφή και ισολογισμό που επίσης υποχρεούνται να συντάξουν οι εκκαθαριστές κατά τη λήξη της εκκαθάρισεως. Από τη στιγμή που η εταιρεία τίθεται σε εκκαθάριση υφίσταται και λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης. Στο στάδιο αυτό ρευστοποιείται η περιουσία της, εισπράττονται οι απαιτήσεις και εξοφλούνται οι υποχρεώσεις. Εάν μετά την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων της εταιρείας υπάρχουν μετρητά στο τα ή κάποια περιουσιακά στοιχεία, αυτά ανήκουν στους πρώην μετόχους της λυθείσας εταιρείας" στους οποίους και θα διανεμηθούν τελικά.

Αν η εκκαθάριση διαρκέσει επί έτη, οι εκκαθαριστές λογοδοτούν στην ετήσια Γ.Σ. στην οποία υποβάλλουν τα αποτελέσματα της εκκαθάρισης και έκθεση για τα αίτια που δεν επέτρεψαν την περάτωση της. Τα έτη μετρώνται από την ημερομηνία που η Α.Ε. έχει τεθεί υπό εκκαθάριση. Για να συνεχισθεί η εκκαθάριση πέρα της πενταετίας, απαιτείται ειδική άδεια του Υπουργού Εμπορίου. Σε καμία περίπτωση όμως το στάδιο της εκκαθάρισεως δεν μπορεί να υπερβεί τα δέκα έτη. Εφόσον η εκκαθάριση διαρκέσει παραπάνω από ένα έτη, οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να συντάσσουν κάθε έτος ισολογισμό.

Σε όλη τη διάρκεια της εκκαθάρισεως, στην επωνυμία της εταιρείας προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση».

Διαδικασίες Εκκαθάρισης.

Από τη στιγμή που οι εκκαθαριστές αναλάβουν τα καθήκοντα τους προβαίνουν στις παρακάτω ενέργειες:

1. Συντάσσουν τον τελευταίο ισολογισμό της λυθείσας εταιρείας.

2. Υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε 4,5 μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία λύθηκε η εταιρεία. Παράλληλα γίνεται και η καταβολή του ποσού του φόρου.
3. Υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. ετήσια εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου μέσα σε 130 ημέρες από τη λύση της εταιρείας.
4. Συντάσσουν τον αρχικό ισολογισμό εκκαθάρισης κατόπιν πραγματικής απογραφής και αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων. Συνήθως ο ισολογισμός αυτός συμπίπτει με τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης εκτός εάν _ μεσολαβήσει αρκετός καιρός μεταξύ της σύνταξης των δύο ισολογισμών.
5. Υποβάλλουν στην αρμόδια Νομαρχία κυρωμένο αντίγραφο του πρακτικού της Γ.Σ. στην οποία αποφασίσθηκε η εκκαθάριση της εταιρείας. Παράλληλα υποβάλλεται και πρακτικό συνεδριάσεως του Δ.Σ., με το οποίο συγκλήθηκε η προαναφερθείσα Γ.Σ. καθώς επίσης και παράβολο αξίας 205,43 €. για τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης.
6. Υποβάλλουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. α) αντίγραφο του πρακτικού της Γ.Σ. στην οποία αποφασίσθηκε η εκκαθάριση της εταιρείας, β) τον αρχικό ισολογισμό εκκαθάρισης, γ) βεβαίωση ενημερότητας από το οικείο επιμελητήριο στο οποίο είναι γραμμένη η εταιρεία και τέλος δ) το ειδικό έντυπο μεταβολών κατάλληλα συμπληρωμένο.
7. Η υπό εκκαθάριση εταιρεία είναι υποχρεωμένη επίσης να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τις περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. για όλο το διάστημα που διαρκεί η εκκαθάριση.

Παράδειγμα

Έστω ότι αμέσως πριν την λύση της εταιρίας ο ισολογισμός παρουσιάζει τους εξής λογαριασμούς με τα αντίστοιχα ποσά:

Μέτοχοι – οφειλουμένο κεφάλαιο	500.000	Μετοχικό κεφάλαιο	20.000.000	
Ταμείο	7.200.000	<ul style="list-style-type: none"> • Προνομιακό καταβεβλ. (5.000 X 1.000)=5.000.000 • Κοινό καταβεβλημένο (10.000 X 1.000)=10.000.000 (5.000 X 900)=4.500.000 • Κοινό οφειλόμενο (5.000 X 100)=500.000 		
		Τακτικό αποθεματικό	1.500.000	
		Έκτακτα αποθεματικά	500.000	
		Ζημιές χρήσης	(4.300.000)	
		Διαφορές αποτιμήσεως	(7.000.000)	
		Αποτελέσματα εκκαθ/σεως	(3.000.000)	
	7.700.000	Καθαρή θέση	7.700.000	

Η σειρά ικανοποίησης θα έχει ως εξής: πρώτα αποδίδεται η αξία των προνομιούχων μετοχών, κατόπιν αν απομένει υπόλοιπο αποδίδεται στους κατόχους των κοινών μετοχών τέλος αν συνεχίζει να υπάρχει υπόλοιπο αποδίδεται στους κατόχους και των τριών ειδών μετοχών. Οι ημερολογιακές εγγραφές έχουν ως εξής:

		Χρέωση	Πίστωση
40.01	καταβεβλημένο κεφαλαίο	5.000.000	
53.16	Αποδοση λόγω αποσβέσεων		
	Ή μείωση κεφαλαίου		5.000.000
53.16.01	Προνομιούχοι μέτοχοι		
<hr/>			
53.16	Αποδοση λόγω αποσβέσεων		
	Ή μείωση κεφαλαίου	5.000.000	
53.16.01	Προνομιούχοι μέτοχοι		
38.00	Ταμείο		5.000.000
<hr/>			
40.00	Καταβεβλ κεφ κοινων μετχ	14.500.000	
40.02	Οφειλουμ κεφ κοινων μετχ	500.000	
41.02	Τακτικό αποθεματικό	1.500.000	
41.05	Έκτακτο αποθεματικό	500.000	
88.01	Ζημίες χρήσεως		4.300.000
81.XX	Διαφ. Αποτίμισης		7.000.000
81.ΨΨ	Αποτελεσματα εκκαθάρισης		3.000.000
33.04	Οφειλούμενο κεφάλαιο		500.000
33.04.00	Οφειλούμενο κεφάλαιο κοινων μετχ		
53.16	Μέτοχοι αξία μετχ προς αποδ		2.200.000
53.16.00	Κοινοί μέτοχοι		
<hr/>			
53.16	Αξία μετοχών προς απόδοση	1.800.000	
53.16.00	Κοινοί μέτοχοι		
38.00.00	Ταμείο		1.800.000
<hr/>			
53.16	Αξία μετοχών προς απόδοση	400.000	

53.16.00 Κοινοί μέτοχοι

38.00.00 Ταμείο

400.000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14°

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ Α.Ε

Σύμφωνα με το Ν .206511992 αντικείμενο φόρου των ημεδαπών Α.Ε. είναι το σύνολο των καθαρών κερδών, το οποίο φορολογείται με πάγιο συντελεστή που σήμερα είναι 350/0 εάν οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. ή 40% εάν οι μετοχές της δεν είναι εισηγμένες ή πρόκειται για τραπεζική εταιρεία. Αν από το σύνολο των καθαρών κερδών αφαιρεθεί ο φόρος εισοδήματος, προκύπτουν τα διατιθέμενα κέρδη.

Ο φόρος εισοδήματος των Α.Ε. επιβαρύνει μόνο τις Α.Ε. και όχι τα άτομα στα οποία διανέμονται τα κέρδη.

Τα καθαρά κέρδη μιας Α.Ε. προέρχονται από το εισόδημα που προκύπτει από το κύριο αντικείμενο εργασιών της καθώς και το εισόδημα, τακτικό ή ευκαιριακό από άλλες πηγές, μείον τις παρακάτω δαπάνες που ορίζονται από το νόμο:

- 1) Όλες οι δαπάνες που είναι απαραίτητες για την απόκτηση του μεικτού εισοδήματος.
- 2) Τα ποσά που καταβάλλει η ημεδαπή για την εξαγορά των ιδρυτικών της τίτλων.
- 3) Οι τόκοι που καταβάλλονται στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων με την προϋπόθεση ότι οι τόκοι αυτοί βαρύνουν την Α.Ε. και δεν προέρχονται από τα κέρδη.
- 4) Οι αμοιβές και οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται κατά τη διάρκεια της χρήσεως στα μέλη του Δ.Σ. της Α.Ε. για υπηρεσίες που προσφέρουν αυτοί λόγω της ιδιότητας τους και της συμμετοχής τους στις συνεδριάσεις του Δ.Σ..
- 5) Οι τόκοι που καταβάλλονται στους κατόχους προνομιούχων μετοχών, εφόσον οι τόκοι αυτοί δεν προέρχονται από τα κέρδη.

Στις 3 τελευταίες περιπτώσεις η Α.Ε. παρακρατεί από τους καταβαλλόμενους τόκους και εισοδήματα, φόρο με συντελεστή 35% για εισηγμένες στο Χ.Α.Α., Α.Ε. ή 40% για μη εισηγμένες ή τραπεζικές εταιρείες, τον οποίο αποδίδει στο Δημόσιο. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για το εισόδημα αυτό.

Στα έσοδα της Α.Ε. είναι δυνατόν να περιέχονται και εισοδήματα τα οποία είτε έχουν φορολογηθεί (π.χ. μερίσματα που εισέπραξε η εταιρεία από άλλες Α.Ε.) είτε φορολογήθηκαν

με ειδικό τρόπο και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ως προς αυτά (π.χ. τόκοι τραπεζικών καταθέσεων) ή απαλλάσσονται της φορολογίας (π.χ. τόκοι ομολόγων του Δημοσίου).

Από αυτά:

- 1) τα μερίσματα καθώς και τα εισοδήματα από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες των οποίων τα κέρδη έχουν φορολογηθεί, αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη, ώστε να αποφευχθεί η διπλή φορολόγηση τους.
- 2) τα φορολογούμενα με ειδικό τρόπο και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης και τα απαλλασσόμενα αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη, αλλά εφόσον παράλληλα πραγματοποιείται διανομή κερδών, στα φορολογητέα κέρδη προστίθεται και το μέρος των πιο πάνω εσόδων ή κερδών που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη έπειτα από αναγωγή του ποσού αυτού σε μεικτό με την προσθήκη του φόρου που του αναλογεί.

Εκτός από τον κύριο φόρο που περιγράψαμε παραπάνω, παρακρατείται και συμπληρωματικός φόρος 3% των καθαρών κερδών εφόσον η εταιρεία έχει εισοδήματα από ακίνητα.

Κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της Α.Ε. στη Δ.Ο.Υ. καταβάλλεται προκαταβολή 55% του φόρου που αναλογεί στα κέρδη της προηγούμενης χρήσης για τον φόρο που θα εκπέσει στα κέρδη της διανυόμενης χρήσης. Όταν το ποσό της προκαταβολής είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί, τότε γίνεται συμψηφισμός στο υπόλοιπο ποσό που προκύπτει για βεβαίωση.

Από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν:

1. Ο φόρος που προκαταβλήθηκε
2. Ο φόρος που αναλογεί στο μέρος των φορολογηθέντων κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης εισοδημάτων που διανέμονται και με τα οποία έχουν προσαυξηθεί τα υποκείμενα σε φορολογία κέρδη.
3. Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που προέκυψε σ' αυτήν. Ο φόρος αυτός δε μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το φόρο που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.

Η υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος Α.Ε. γίνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης και μέχρι την 15η ημέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Η καταβολή του φόρου γίνεται σε 5 ίσες μηνιαίες δόσεις όπου η πρώτη

καταβάλλεται με την υποβολή της δηλώσεως και οι υπόλοιπες τέσσερις την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων επόμενων μηνών.

Εάν η καταβολή του φόρου γίνει εφάπαξ τότε παρέχεται έκπτωση 5% επί του καταβαλλόμενου ποσού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15°

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ & ΑΕ

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (International Accounting Standards- IAS) που από 1/1/2005 εφαρμόζονται στη χώρα μας, θα φέρουν μεγάλες αλλαγές στο επιχειρηματικό κλίμα. Σύμφωνα με το ν 2992/2002 ΦΕΚ 54^Α/20-3-2002:

1. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.ΛΠ.) (INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS) (IAS) εφαρμόζονται στη χώρα μας κατά την κατάρτιση των δημοσιευόμενων οικονομικών καταστάσεων οι οποίες περιλαμβάνουν: (α) Ισολογισμό (β) Κατάσταση Αποτελεσμάτων (γ) Κατάσταση Μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων (δ) Κατάσταση ταμιακών ροών (ε) Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων, ως εξής:

- Υποχρεωτικά από τις Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.
- Προαιρετικά από τις λοιπές επιχειρήσεις που έχουν τη μορφή Ανωνύμου Εταιρίας και επιλέγουν τους τακτικούς κατά νόμο ελεγκτές τους από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών - Λογιστών (Σ.ΟΕΛ.).

2. Στις οικονομικές καταστάσεις της παραγράφου 1 α - 1 γ περιλαμβάνονται τόσο οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις των "μητρικών" εταιριών όσο και οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των Ομίλων εταιριών που συντάσσονται με ευθύνη των "μητρικών" εταιριών των Ομίλων αυτών.

3. Η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αφορά στις οικονομικές καταστάσεις, ετήσιες ή περιοδικές, που καταρτίζονται κατά τις διαχειριστικές χρήσεις ή περιόδους οι οποίες λήγουν μετά τις 31.12.2002.

4. Οι εταιρίες που εφαρμόζουν τα Δ.ΛΠ., κατά την υποβολή των ετήσιων δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, προσαρμόζουν με τις προσήκουσες αναμορφώσεις στις αντίστοιχες φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος, το λογιστικό αποτέλεσμα όπως εμφανίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσεως, προς το φορολογητέο αποτέλεσμα που προκύπτει με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας και φορολογούνται με βάση το φορολογητέο αποτέλεσμα αυτό. Η συμφωνία του λογιστικού προς το φορολογικό αποτέλεσμα της υπό εξέταση χρήσεως παρουσιάζεται σε ιδιαίτερη σημείωση επί των οικονομικών καταστάσεων.

5. Οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν υποχρεωτικά ή προαιρετικά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα δύναται να σχηματίζουν αφορολόγητο αποθεματικό ισόποσο του "κόστους"

προσαρμογής στα Δ.ΑΠ. κατά τη χρήση πρώτης εφαρμογής τους.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάπτυξης μπορεί να καθορίζονται λεπτομέρειες της εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Όπως είναι ευρέως γνωστό στόχος των ΔΑΠ δεν είναι η απόδοση του φόρου στο κράτος, όπως στο Γάλλο-Γερμανικό σύστημα που ακολουθεί και η χώρα μας, αλλά η εμφάνιση της πραγματικής κατάστασης της επιχείρησης. Όπως τονίζει και ο κ Τομόπουλος σε σχετική ομιλία του «η εφαρμογή των ΔΑΠ θα σηματοδοτήσει μία νέα εποχή. Κατ' αρχάς στο επίπεδο που λέγεται financial reporting, δηλαδή το επίπεδο της διαθέσιμης πληροφορίας που σήμερα είναι διαθέσιμη στο κοινό, τον επενδυτή, τον μέτοχο.... Το νέο πλαίσιο θα επηρεάσει τον τρόπο που επιχειρούμε σε μία εποχή για το ήθος των επιχειρήσεων μας που αμφισβητούνται, αρχές, κανόνες, το ηθικό υπόβαθρο των στελεχών μας.» Η ανάγκη όμως για τη υιοθέτηση τους είναι περισσότερο πολύπλευρη από μία απλή και μονοδιάστατη προσέγγιση. Άλλωστε η εφημερίδα των ευρωπαϊκών κοινοτήτων (κανονισμός 1606/2002) επισημαίνει πως για την καθιέρωση των ΔΑΠ έχει λάβει υπόψη του τα ακόλουθα:

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας που πραγματοποιήθηκε στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 τόνισε την ανάγκη να επιτευχθεί η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ζήτησε να τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες μέχρι το 2005 και κάλεσε την Επιτροπή να λάβει μέτρα για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών που είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο.
2. Προκειμένου να συμβάλλουν στην καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, πρέπει να Καταστεί υποχρεωτικό για τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες να εφαρμόζουν μια ενιαία και υψηλής ποιότητας δέσμη διεθνών λογιστικών προτύπων για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων τους. Είναι επίσης σημαντικό τα πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζουν οι κοινοτικές εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν στις χρηματοπιστωτικές αγορές να είναι αποδεκτά σε διεθνές επίπεδο και να αποτελούν πράγματι παγκόσμια πρότυπα. Τούτο προϋποθέτει μεγαλύτερη σύγκλιση των λογιστικών προτύπων που χρησιμοποιούνται σήμερα διεθνώς με απώτερο στόχο την επίτευξη μιας ενιαίας δέσμης παγκόσμιων λογιστικών προτύπων.
3. Η οδηγία 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, περί των ετησίων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών, η οδηγία 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, για τους ενοποιημένους λογαριασμούς, η οδηγία 86/635/ΕΟΚ

του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1986, για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και η οδηγία 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων Ο, αφορούν επίσης τις κοινοτικές εταιρείες οι οποίες είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που προβλέπουν οι οδηγίες αυτές δεν μπορούν να εξασφαλίσουν το υψηλό επίπεδο διαφάνειας και συγκρισιμότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης όλων των εισηγμένων στο χρηματιστήριο κοινοτικών εταιρειών έτσι ώστε να καταστεί αναγκαία προϋπόθεση για την οικοδόμηση μιας ολοκληρωμένης κεφαλαιαγοράς, η οποία να λειτουργεί αποτελεσματικά, ομαλά και αποδοτικά. Θα πρέπει, συνεπώς, να συμπληρωθεί το νομικό πλαίσιο που ισχύει για τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες.

4. Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι να συμβάλει στην αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της κεφαλαιαγοράς. Η προστασία των επενδυτών και η διατήρηση κλίματος εμπιστοσύνης στις χρηματοπιστωτικές αγορές συνιστούν άλλη μια σημαντική πτυχή της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς στον τομέα αυτόν. Ο παρών κανονισμός ενισχύει την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων στην εσωτερική αγορά και βοήθα τις κοινοτικές εταιρείες να ανταγωνίζονται σε ισότιμη βάση για την εξεύρεση διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πόρων τόσο στις κοινοτικές όσο και στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.
5. Για την ανταγωνιστικότητα των κοινοτικών κεφαλαιαγορών, είναι σημαντικό να επιτευχθεί σύγκλιση των προτύπων που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων με διάφορα διεθνή λογιστικά πρότυπα που μπορούν να χρησιμοποιούνται παγκοσμίως για τις διασυνοριακές συναλλαγές ή την εισαγωγή σε χρηματιστήριο, οπουδήποτε στον κόσμο.
6. Στις 13 Ιουνίου 2000, η Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωση της «Στρατηγική χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της ΕΕ: η μελλοντική πορεία, με την οποία προτάθηκε να καθιερωθεί, το αργότερο μέχρι το 2005, η κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όλων των εισηγμένων σε χρηματιστήριο εταιρειών της Κοινότητας βάσει μιας ενιαίας δέσμης λογιστικών προτύπων, δηλαδή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ).
7. Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (ΔΛΠ) εκπονούνται από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΕΔΛΠ), σκοπός της οποίας είναι η δημιουργία μιας ενιαίας δέσμης παγκόσμιων λογιστικών προτύπων. Επ' ευκαιρία της αναδιάρθρωσης της

ΕΔΛΠ, το νέο διοικητικό συμβούλιο της επιτροπής αυτής, με μία από τις πρώτες αποφάσεις που έλαβε την 1η Απριλίου 2001, μετονόμασε την ΕΔΛΠ σε Οργανισμό Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΟΔΛΠ), και, στο μέλλον, όσον αφορά τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, τα ΔΛΠ μετονομάζονται σε Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ). Τα πρότυπα αυτά θα πρέπει, κατά το δυνατόν και εφόσον εξασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο διαφάνειας και συγκρισιμότητας των οικονομικών εκθέσεων στην Κοινότητα, να καταστούν υποχρεωτικά προς χρήση, από όλες τις κοινοτικές εταιρείες οι οποίες είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.

8. Τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να θεσμοθετούν βάσει της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη δήλωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2002, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.
9. Για την έγκριση ενός διεθνούς λογιστικού προτύπου το οποίο θα εφαρμόζεται στην Κοινότητα, το πρότυπο είναι ανάγκη, καταρχήν, να ανταποκρίνεται στη βασική απαίτηση που διέπει τις προαναφερόμενες οδηγίες του Συμβουλίου, δηλαδή η εφαρμογή του να οδηγεί σε μια πραγματική και αμερόληπτη απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης και των επιδόσεων μιας επιχείρησης. Η αρχή αυτή εξετάζεται υπό το φως των προαναφερθεισών οδηγιών του Συμβουλίου χωρίς να επιβάλλει μια αυστηρή συμμόρφωση προς καθεμιά από τις διατάξεις των οδηγιών αυτών. Εν συνεχεία, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 17^{ης} Ιουλίου 2002, το πρότυπο αυτό πρέπει να προάγει το ευρωπαϊκό δημόσιο συμφέρον και, τέλος, να ανταποκρίνεται σε θεμελιώδη κριτήρια όσον αφορά την ποιότητα των πληροφοριών που απαιτούνται για τις οικονομικές καταστάσεις ώστε να είναι εύχρηστες.
10. Μια τεχνική επιτροπή λογιστικών θεμάτων θα πρέπει να παρέχει υποστήριξη και εμπειρογνωμοσύνη στην Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των διεθνών λογιστικών προτύπων.
11. Ο μηχανισμός έγκρισης θα πρέπει να κινείται γρήγορα όταν προτείνονται διεθνή λογιστικά πρότυπα και ταυτόχρονα να αποτελεί για τους κυρίως ενδιαφερόμενους, ιδίως για τους εθνικούς φορείς καθορισμού λογιστικών προτύπων, τους φορείς εποπτείας στον τομέα των κινητών αξιών, των τραπεζών και των ασφαλειών, τις

κεντρικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, τον κλάδο των λογιστών και όσους καταρτίζουν και χρησιμοποιούν λογαριασμούς, και μέσο διαλόγου, μελέτης και ανταλλαγής πληροφοριών γύρω από τα διεθνή λογιστικά πρότυπα. Ο μηχανισμός έγκρισης θα πρέπει να αποτελεί μέσο για την ανάπτυξη κοινής αντίληψης όσον αφορά τα εγκεκριμένα διεθνή λογιστικά πρότυπα στην Κοινότητα.

12. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό τα οποία απαιτούν από τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες να εφαρμόζουν μια ενιαία δέσμη διεθνών λογιστικών προτύπων, είναι απαραίτητα για την επίτευξη του στόχου της συμβολής στην αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των κοινοτικών κεφαλαιαγορών και, κατ' επέκταση, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.
13. Σύμφωνα με την ίδια αρχή, είναι απαραίτητο να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να επιτρέπουν ή να επιβάλλουν, στις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες, να καταρτίζουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους βάσει διεθνών λογιστικών προτύπων που υιοθετούνται με τη διαδικασία που θεσπίζει ο παρών κανονισμός. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίζουν κατά πόσον θα επεκτείνουν την υποχρεωτική ή προαιρετική εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων και σε άλλες εταιρείες όσον αφορά την κατάρτιση των ενοποιημένων και /ή των ετήσιων λογαριασμών τους.
14. Προκειμένου να διευκολύνεται η ανταλλαγή απόψεων και να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη να συντονίζουν τις θέσεις τους, η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει κατά διαστήματα την κανονιστική επιτροπή λογιστικών θεμάτων σχετικά με τα δρομολογούμενα σχέδια, τα έγγραφα εργασίας, τις περιληπτικές εκθέσεις, για συγκεκριμένα θέματα και τα σχέδια εκθέσεων τα οποία εκδίδονται από τον ΟΔΛΠ, καθώς και για τις προκύπτουσες τεχνικές εργασίες της τεχνικής επιτροπής λογιστικών θεμάτων. Είναι επίσης σημαντικό να ενημερώνεται η κανονιστική επιτροπή λογιστικών θεμάτων εγκαίρως σε περίπτωση που η Επιτροπή προτίθεται να μην προτείνει την υιοθέτηση ενός διεθνούς λογιστικού προτύπου.
15. Κατά τις συζητήσεις και κατά την επεξεργασία των θέσεων που θα πρέπει να λαμβάνονται για τα έγγραφα που εκδίδονται από τον ΟΔΛΠ στη διαδικασία εκπόνησης διεθνών λογιστικών προτύπων (IFRS και SIC-IFRIC), η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη σημασία που έχει η αποφυγή ανταγωνιστικών μειονεκτημάτων για τις ευρωπαϊκές εταιρίες που ασκούν δραστηριότητα στην παγκόσμια αγορά και, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τις απόψεις που εκφράζονται από τις αντιπροσωπείες στην κανονιστική επιτροπή λογιστικών θεμάτων. Η Επιτροπή θα

εκπροσωπείται στα καταστατικά όργανα του ΟΔΛΠ

16. Ένα πρόσφορο και αυστηρό καθεστώς επιβολής είναι ουσιώδους σημασίας για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Δυνάμει του άρθρου 10 της συνθήκης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τα διεθνή λογιστικά πρότυπα. Η Επιτροπή προτίθεται να βρίσκεται σε επαφή με τα κράτη μέλη, κυρίως μέσω της Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR), με σκοπό την ανάπτυξη κοινής προσέγγισης επιβολής των προτύπων.
17. Επιπλέον, είναι σημαντικό να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να αναστέλλουν την εφαρμογή ορισμένων διατάσεων μέχρι το 2007 όσον αφορά τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες, τόσο στην Κοινότητα όσο και σε οργανωμένη αγορά τρίτης χώρας, οι οποίες εφαρμόζουν ήδη μια άλλη δέσμη διεθνώς αποδεκτών προτύπων ως πρωτογενή βάση για τους ενοποιημένους λογαριασμούς τους, καθώς επίσης και για εταιρίες των οποίων μόνο οι χρεωστικοί τίτλοι είναι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο. Είναι ωστόσο καίριας σημασίας να εφαρμοσθούν, το αργότερο μέχρι το 2007, τα ΔΛΠ ως ενιαία δέσμη διεθνών λογιστικών προτύπων παγκοσμίως για όλες τις κοινοτικές εταιρίες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε οργανωμένη αγορά της Κοινότητας.
18. Προκείμενου να δοθεί στα κράτη μέλη και στις εταιρίες η δυνατότητα να προβούν στις προσαρμογές που είναι αναγκαίες για να καταστήσουν δυνατή την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων, ορισμένες από τις διατάξεις είναι ανάγκη να τεθούν σε εφαρμογή το 2005. Θα πρέπει να βεβαιωθούν κατάλληλες διατάξεις για την, για πρώτη φορά, εφαρμογή των ΔΛΠ από εταιρίες, ως συνέπεια της ενάρξεως ισχύος του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω διατάξεις θα πρέπει να καταρτισθούν σε διεθνές επίπεδο προκείμενου να εξασφαλισθεί η αναγνώριση των υιοθετούμενων λύσεων παγκοσμίως.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Στόχος

Ο παρών κανονισμός στοχεύει στην υιοθέτηση και τη χρήση διεθνών λογιστικών προτύπων στην Κοινότητα προκειμένου να εναρμονισθούν οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται από τις εταιρίες που αναφέρονται στο άρθρο 4, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ένα υψηλό επίπεδο διαφάνειας και συγκρισιμότητας των οικονομικών

καταστάσεων και, ως εκ τούτου, η αποτελεσματική λειτουργία των κεφαλαιαγορών της Κοινότητας και της εσωτερικής αγοράς.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως < .διεθνή λογιστικά πρότυπα> νοούνται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και οι συναφείς ερμηνείες (ερμηνείες της SIC-πιΧη), οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω προτύπων και συναφών ερμηνειών καθώς και τα μελλοντικά πρότυπα και συναφείς ερμηνείες που θα εκδώσει η θα δημοσιεύσει στο μέλλον ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΟΔΛΠ).

Άρθρο 3

Υιοθέτηση και χρήση διεθνών λογιστικών προτύπων

1. Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, η απόφαση ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής στην Κοινότητα διεθνών λογιστικών προτύπων λαμβάνεται από την Επιτροπή.
2. Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα μπορούν να υιοθετούνται μόνον εφόσον:
δεν είναι αντίθετα προς την αρχή του άρθρου 2 παράγραφος 3 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ και του άρθρου 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ, και προάγουν το ευρωπαϊκό δημόσιο συμφέρον, και πληρούν τα κριτήρια της κατανοησιμότητας, της συνέπειας, της αξιοπιστίας και της συγκρισιμότητας που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που είναι αναγκαία για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων και την αξιολόγηση της επιστασίας της διαχείρισης.
3. Το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή, βάσει της διαδικασίας που προβλέπετε στο άρθρο 6 παράγραφος 2, λαμβάνει απόφαση ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής στην Κοινότητα των εν χρήσει διεθνών λογιστικών προτύπων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.
4. Τα υιοθετούμενα διεθνή λογιστικά πρότυπα δημοσιεύονται εξ ολόκληρου σε καθεμία από τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας, υπό τύπον κανονισμού της Επιτροπής, στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 4

Ενοποιημένοι λογαριασμοί εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο

Για κάθε οικονομικό έτος που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2005 και εφεξής, οι

εταιρείες που διέπονται από το δίκαιο ενός κράτους μέλους καταρτίζουν τους ενοποιημένους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που υιοθετούνται βάσει της διαδικασίας που προβλέπετε στο άρθρο 6 παράγραφος 2, εάν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, οι Τίτλοι τους είναι δεκτοί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά οιοδήποτε κράτους μέλους. Κατά την έννοια του άρθρου 1 σημείο 13 της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Μάιου 1993, σχετικά με τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών (1).

Άρθρο 5

Δυνατότητες όσον αφορά τους ετήσιους λογαριασμούς και τις μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες

Τα Κράτη - Μέλη δύναται να επιτρέπουν ή να υποχρεώνουν:

- Τις εταιρίες που αναφέρονται στο άρθρο 4 να καταρτίζουν τους ετήσιους ισολογισμούς τους
- Τις άλλες εταιρίες πλην εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 4, να καταρτίζουν τους ενοποιημένους ή /και τους ετήσιους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που υιοθετούνται βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 6 παρ 2.

Άρθρο 6

Διαδικασία Επιτροπής

- I. Η επιτροπή επικυρείται από μία κανονιστική επιτροπή λογιστικών θεμάτων, αναφερόμενη στο εξής ως επιτροπή.
- II. Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, ισχύουν τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης. Η προθεσμία η οποία ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ καθορίζεται σε τρεις μήνες
- III. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Άρθρο 7

Ενημέρωση και συντονισμός

Η επιτροπή διατηρεί τακτικές επαφές με την επιτροπή σχετικά με την πρόοδο των δρομολογούμενων προγραμμάτων του ΟΔΛΠ και τα τυχόν σχετικά έγγραφα που εκδίδονται από τον ΟΔΛΠ προκειμένου να συντονίζει τις θέσεις και να διευκολύνει τις συζητήσεις σχετικά με την υιοθέτηση των προτύπων που ενδέχεται να προκύψουν από τα εν λόγω

προγράμματα και έγγραφα.

Η επιτροπή ενημερώνει δεόντως και εγκαίρως την επιτροπή για την πρόθεση της να μην προτείνει την υιοθέτηση κάποιου τύπου.

Άρθρο 8

Κοινοποίηση

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως την επιτροπή και τα υπόλοιπα κράτη μέλη τα μέτρα που λαμβάνουν δυνάμει του άρθρου 5.

Άρθρο 9

Μεταβατικές Διατάξεις

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 4, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι απαιτήσεις του άρθρου 4 εφαρμόζονται μόνο για κάθε οικονομικό έτος που αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου ή αμέσως μετά την 1^η Ιανουαρίου για τις εταιρίες:

1. των οποίων μόνο οι χρεωστικοί τίτλοι είναι εισηγμένοι σε οργανωμένη σε αγορά οποιουδήποτε κράτους μέλους κατά την έννοια του άρθρου 1 σημείο 13 της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ ή
2. των οποίων οι τίτλοι είναι για απ ευθείας πώληση από κοινό σε κράτος μη μέλος, και οι οποίοι προς το σκοπό αυτό, χρησιμοποιούν διεθνώς αποδεκτά πρότυπα από την αρχή ενός οικονομικού έτους που έχει αρχίσει πριν από την δημοσίευση του παρόντος κανονισμού στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 10

Ενημέρωση και Ανασκόπηση

Η επιτροπή προβαίνει σε ανασκόπηση της λειτουργίας του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει σχετική στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το αργότερο την 1^η Ιουλίου 2007.

Άρθρο 11

Έναρξη Ισχύος

Ο παρόν κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από την δημοσίευση του στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) **Ιγνατιάδης Α.**, (1994) *Χρηματοοικονομική Λογιστική*
- 2) **Ιγνατιάδης Α.**, (1993) *Θεωρητική και Εφαρμοσμένη Λογιστική Εταιρικών Επιχειρήσεων*
- 3) **Καραγιώργος & Γεωργίου**,(2004) *Λογιστική Εταιριών και Φορολογία Εισοδήματος*, Εκδόσεις Γερμανός
- 4) **Ναούμ Χ.**, (1994) *Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Λογιστική*, Ιδιωτική Έκδοση
- 5) Πρακτικός Οδηγός ΑΕ, (2002) έκδοση 9^η
- 6) **Σαρσέντη & Παπαναστασίου**, *Λογιστική Εταιριών*, έκδοση 'Δ, εκδόσεις Σταμούλης
- 7) ν 2992/2002 ΦΕΚ54^Α/20-3-2002